

Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018. gadam realizācijas izvērtējums

PIELIKUMI

Pasūtītājs: RĪGAS DOMES
PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS
Amatu iela 4, Rīga, LV-1050

Izpildītājs: SIA „GRUPA93”
K. Barona iela 3-4, Rīga, LV-1050

Rīga, 2013. gads

SATURS

1. PIELIKUMS. RĪGAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2006.-2018. GADIEM NORMATĪVĀ REGULĒJUMA IZVĒRTĒJUMS UN SALĪDZINĀJUMS AR ŠĪ BRĪŽA NORMATĪVO REGULĒJUMU	3
2. PIELIKUMS. KOALĪCIJAS PARTIJU PROGRAMMU TĒLPISKIE ASPEKTI	8
3. PIELIKUMS. MĀJOKLIS. SITUĀCIJA UN ATTĪSTĪBAS TENDENCES	13
4. PIELIKUMS. SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA. SITUĀCIJA UN ATTĪSTĪBAS TENDENCES	17
1. IZGLĪTĪBAS IESTĀDES	17
1.1. Vispārizglītojošās skolas	17
1.2. Pirmsskolas izglītības iestādes	17
1.3. Interēšu izglītības iestādes	17
2. KULTŪRAS IESTĀDES, SPORTA UN ATPŪTAS OBJEKTI	18
3. SOCIĀLĀS APRŪPES IESTĀDES	18
4. VESELĪBAS APRŪPE	18
5. PIELIKUMS. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANĀ	19
1. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS REGULĒJUMS NORMATĪVAJOS AKTOS	19
1.1. Sabiedrības līdzdalības regulējuma attīstība	19
1.2. Pašreizējās normatīvo aktu prasības sabiedrības iesaistei teritorijas plānošanā	19
1.3. Sabiedrības iesaistes prasības Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos	21
2. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA RĪGAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2006.-2018. G. IZSTRĀDĒ UN IEVIEŠANĀ	23
2.1. Sabiedrības iesaiste Rīgas teritorijas plānojuma izstrādē	23
2.2. Aktīvākās nevalstiskās organizācijas	23
2.3. Sabiedrības līdzdalības atspoguļojums medijos	24
2.4. Sabiedrības līdzdalība jaunā plānojuma izstrādē	26
6. PIELIKUMS. PORTĀLS A4D - PAR RĪGAS PLĀNOŠANAS TĒMU	27
7. PIELIKUMS. RĪGAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMI SAISTĪBĀ AR TAJĀ DEFINĒTAJĀM PAŠVALDĪBAS POLITIKĀM. KOMPLEKSĀ VĒRTĒJUMA TABULA	31

1.pielikums. Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadiem normatīvā regulējuma izvērtējums un salīdzinājums ar šī brīža normatīvo regulējumu

	2006.gads	2013.gads
Galvenie normatīvie akti	Likums „Par pašvaldībām”; Teritorijas plānošanas likums (TPL); Reģionālās attīstības likums (RAL); Aizsargjoslu likums (AL); Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (MK noteikumi Nr.883)	Likums „Par pašvaldībām”; Teritorijas attīstības plānošanas likums (TAPL); Aizsargjoslu likums (AL); Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmas likums (ATISL); Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumi Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (MK noteikumi Nr.711); Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (MK noteikumi Nr.240)
Teritorijas plānojums	<i>ilgtermiņa teritorijas plānošanas dokuments</i> vai plānošanas dokumentu kopums, kurš izstrādāts un stājies spēkā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un kurā atbilstoši plānošanas līmenim un plānojuma veidam <i>rakstveidā</i> un <i>grafiski attēlota teritorijas pašreizējā un noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un šīs teritorijas izmantošanas aprobežojumi</i>	<i>Vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments</i> , kurā noteiktas <i>prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei</i> , tajā skaitā <i>funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi</i> , kā arī <i>citi teritorijas izmantošanas nosacījumi</i> un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai
Darbības termiņš	12 gadi (MK noteikumu Nr.883 2.punkts)	<i>ilgtermiņa</i> (no 7 līdz 25 gadiem, nav pieminēts TAPL 1.panta 8.punktā, bet izriet no Telpiskās plānošanas attīstības koncepcijas un TAPL anotācijas)
Teritorija	<i>Visai Rīgas pilsētas administratīvajai teritorijai</i>	<i>Visai Rīgas pilsētas administratīvajai teritorijai</i> , jo atļauja izstrādāt TP administratīvās teritorijas daļai attiecas uz novadu pašvaldībām, kurām pastāv teritoriālais iedalījums pilsētās un/vai pagastos.
Sastāvdaļas	<ul style="list-style-type: none"> • Paskaidrojuma raksts (MK noteikumu Nr.883 22.punkts) • Grafiskā daļa • Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi • Pārskats par vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādi 	<ul style="list-style-type: none"> • Paskaidrojuma raksts (MK noteikumu Nr.711 19.punkts) • Grafiskā daļa • Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi <p>Ar izstrādes procesu saistītos dokumentus (pārskats par izstrādi) noformē atsevišķā sējumā, glabā pašvaldībā. Saistīts ar TAPIS ieviešanu (plānota darbības uzsākšana 2015.gads), ka viss izstrādes process notiks caur TAPIS, kurā būs pieejami arī ar izstrādi saistītie dokumenti (pašvaldības lēmumi, institūciju nosacījumi un atzinumi u.c.). MK noteikumu Nr.711 6.punkts)</p> <p>Sējumu glabā pašvaldībā, iesniedzams VARAM gadījumā, ja tiek apstrīdēts TP, vai pēc VARAM pieprasījuma</p>
Saturs	Paskaidrojuma raksts (MK noteikumu Nr.883 23.punkts):	Paskaidrojuma raksts (MK noteikumu Nr.711 20.punkts): <ul style="list-style-type: none"> • spēkā esošā teritorijas plānojuma, lokālplānojumu

	2006.gads	2013.gads
	<ul style="list-style-type: none"> • teritorijas pašreizējās izmantošanas apraksts un teritorijas attīstības priekšnoteikumi • teritorijas attīstības mērķi un virzieni • vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums <p>RTP-2006 paskaidrojuma rakstā tika ietverta arī informācija par Rīgas pilsētas stratēģiskiem mērķiem un attīstības virzieniem, kā arī uzdevumiem mērķu sasniegšanai (šobrīd šie ir ilgtermiņa attīstības stratēģijas jautājumi)</p> <p>Grafiskā daļa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • topogrāfiskā karte (plāns), kas izmantota vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma sagatavošanai; • karte (plāns), kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana <p><i>Normatīvajos aktos nebija noteikts, kas ir saprotams ar teritorijas pašreizējo izmantošanu – vai ir jāatspoguļo teritorijas šobrīd atļauta izmantošana (tātad plānotā (atļautā) saskaņā ar iepriekšējo teritorijas plānojumu, ja tāds bija, vai ir jāparāda aktuālais zemes lietošanas veids</i></p> <p>RTP-2006 pašreizējās izmantošanas kartē tika parādīta zemes atļauta izmantošana atbilstoši 1995.gada Rīgas attīstības plānam, norādot, kādas teritorijas ir apbūvētas un neapbūvētas</p> <ul style="list-style-type: none"> • karte (plāns), kurā parādīta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana, nosakot: • plānoto maģistrālo inženiertehnisko komunikāciju un satiksmes infrastruktūras izvietojumu; • aizsargjoslas (aizsardzības zonas), kuru attēlošana iespējama izvēlētajā kartes (plāna) mērogā; (atsevišķa karte „Galvenās aizsargjoslas un citi zemesgabalu izmantošanas aprobežojumi”) <p><i>AL 33.panta pirmajā daļā bija noteikts, ka visa veida aizsargjoslas nosaka vietējās pašvaldības teritorijas</i></p>	<p>un detālplānojumu izvērtējums (<i>izvērtējams jautājums, vai spēkā esošā TP risinājumi ir aktuāli vai ir nepieciešamas izmaiņas; attiecībā uz DP būtu izvērtējams, vai tie ir īstenojami, vai nav kādi DP, kuri būtu atceļami, jo iecerētie projekti vairs nav aktuāli un DP netiks īstenots nākotnē</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • teritorijas plānojuma projekta risinājumu apraksts; • TP atbilstība ilgtermiņai attīstības stratēģijai <p>Grafiskā daļa (MK noteikumu Nr.711 22., 23.punkts, MK noteikumi Nr.240):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rīgas pilsētas robežas; • virszemes ūdensobjekti; • teritorijas funkcionālais zonējums (<i>ievērojot MK noteikumu Nr.240 4.nodaļu. Nosakot funkcionālo zonējumu, ir iespējamas grūtības ar esošajā TP noteikto teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu pārveidošanu par funkcionālajām zonām, jo MK noteikumi ierobežo katras funkcionālās zonas atļauto izmantošanu veidus. Piemēram, šobrīd viena no Rīgas pilsētas TP noteiktajām teritorijas plānotām (atļautām) izmantošanām ir Ražošanas un komercdarbības apbūves teritorija, kurā atļauts plašs atļauto izmantošanu spektrs, tai skaitā, sabiedriskā iestāde vai dzīvoklis kā papildizmantošana. Savukārt, atbilstoši MK noteikumu Nr.240 ražošanas objekti ir atļauti Rūpniecības teritorija (viegla ražošana iespējama arī Jaukta centra teritorijā), bet tajā nav atļautas sabiedriskās iestādes vai dzīvojamā apbūve, pat kā papildizmantošana);</i> • esošā un plānotā publiskā infrastruktūra; • nacionālo interešu objektus (<i>ja tādi tiks apstiprināti un atradīsies Rīgas pilsētas teritorijā</i>); • apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem nosaka aizsargjoslas (<i>ja attiecīgās aizsargjoslas iespējams attēlot izvēlētajā kartes mērogā</i>) (<i>AL 33.panta desmitajā daļā uzskaitītas aizsargjoslas</i>) <p><i>TP vairs nenosaka ielu sarkanās līnijas, bet, lai nezaudētu sarkanās līnijas, kuras ir noteiktas spēkā esošajā TP, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu noslēguma jautājumos būtu jānosaka, ka ir spēkā iepriekšējā TP apstiprinātās sarkanās līnijas līdz tās tiek izmainītas vai precizētas ar lokālplānojumu vai DP (AL trūkst pārejas norma šādam gadījumam, bet minētā rīcība nebūs pretrunā ar normas mērķi, ar kuru tika noteikts, ka sarkanās līnijas nosaka ar lokālplānojumu vai DP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ja nepieciešams, citas teritorijas un objektus: <p>Teritorijas ar iepašiem noteikumiem (MK noteikumu Nr.240 234.punkts):</p> <ul style="list-style-type: none"> • DP teritorijas (<i>tā kā MK noteikumu Nr.711 34.1.1apakšpunktā noteikts, ka DP izstrādā TP paredzētos gadījumos, tad ar tiem ir saprotamas gan grafiski noteiktās teritorijas daļas, gan arī AN noteiktie gadījumi</i>); • Lokālplānojumu teritorijas (<i>ja šādas ir nepieciešamas, jo lokālplānojuma izstrādī nevar prasīt no privātpersonas vai liegt īstenot būvniecības ieceri, ja nav izstrādāts lokālplānojums</i>) • vietējās nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas;

	2006.gads	2013.gads
	<p>plānojumā, ievērojot normatīvo aktu prasības, tai skaitā ielu sarkanās līnijas. Kartē bija iespējams parādīt tikai tās aizsargjoslas, kuras ļauj kartes mēroga noteiktība</p> <ul style="list-style-type: none"> • teritorijas, kurām izstrādājami detālplānojumi; Normatīvajos aktos nebija noteiktas prasības nedz teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanas veidu nosaukumiem un apzīmējumiem, nedz arī tā saturam • citas kartes (plāni), kas nepieciešamas atsevišķu plānoto (atļauto) izmantošanas veidu un izmantošanas aprobežojumu attēlošanai, norādot administratīvo teritoriju robežas. <p>Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (atbilstoši MK noteikumu Nr.883 25.punktam)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ainaviski vērtīgās teritorijas; • nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas; • Rīgas brīvostas teritorija; • stāvparku izvietojums; • Plūdu riska teritorijas (<i>nevis applūstošās, tās ietilps aizsargjosla, bet, kur plūdu draudi ir mazāki par 10 %</i>), kā arī citas paaugstināta riska teritorijas, paaugstinātas bīstamības objektus un potenciālās paaugstināta riska zonas • piesārņotas un potenciāli piesārņotas teritorijas • publiskās peldvietas un atpūtas vietas pie publiskajiem ūdeņiem; • teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai; • ūdensteču posmus vai ūdenstilpju daļas, kurās ir ierobežota tādu kuģošanas un citu peldošo līdzekļu izmantošana, kuriem ir iekšdedzes dzinēji; • piekļuve publiskajiem ūdeņiem; <p>Kā atsevišķa karte ir sagatavojams vispārīgs transporta attīstības plāns (MK noteikumu Nr.240 76.punkts). <i>Var izstrādāt arī detalizētu plānu TP ietvaros kā tematisko karti, nevis kā atsevišķo tematisko plānojumu.</i></p> <p>Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (atbilstoši MK noteikumu Nr.711 26.punktam)</p> <p>Jauns – prasība par teritorijas plānojuma īstenošanas kārtību (<i>piemēram, var noteikt, ka teritorijā x dzīvojamo apbūvi ir iespējams veikt tikai pēc centralizēto inženiertīklu izbūves, kas notiks ne ātrāk kā 2020.gadā</i>);</p> <p>Jāņem vērā MK noteikumos Nr.240 noteiktie deleģējumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5.punkts – visu teritoriju atļautā izmantošana; • 10.punkts – zemes vienību minimālās platības; • 12.punkts – to zemes vienību, kuras sadalītas uz minētā punkta pamata, turpmākas izmantošanas nosacījumi; • izmantošanas nosacījumi katrā funkcionālajā zonā (atļauto izmantošanas veidi, apbūves parametri); • 62.punkts - prasības ražošanas uzņēmumu un tirdzniecības un pakalpojumu objektu izvietošanai, to platībai, kā arī prasības blakus esošo dzīvojamās apbūves teritoriju aizsardzībai pret troksni, smakām un citu veidu piesārņojumu; • 72.punkts - attālums no krasta līnijas, kādā attiecīgajā ūdensobjektā var izvirzīt infrastruktūras būves un objektus; • 73.punkts – peldbūvju izvietošanas nosacījumi un prasības peldbūvēm (parametri, vizuālais izskats utt.); • 75.punkts - izmantošanas veidu ierobežojumus ūdenstilpēs un ūdenstecēs, kas noteiktas par riska ūdensobjektiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par riska ūdensobjektiem; • 88., 90. un 91.punkts – sarkano līniju platums;

	2006.gads	2013.gads
		<ul style="list-style-type: none"> • 128.punkts - prasības pagalmu izmantošanai un labiekārtojumam; • 129.punkts- būvlaides; • 137.punkts - prasības attālumiem starp būvēm, kā arī no būvēm un labiekārtojuma elementiem līdz kokiem un krūmiem; • 138.punkts – prasības dzīvnieku būvju izvietošanai; • 144.punkts- prasības pasākumiem lielo inženierbūvju, transporta un loģistikas objektu, rūpnieciskās ražošanas un pārstrādes uzņēmumus, atkritumu poligonu un biogāzes koģenerācijas staciju ietekmes samazināšanai; • 145.punkts - minimālos attālumus starp potenciālajiem piesārņojumu radošiem objektiem un dzīvojamo un publisko apbūvi, tūrisma un rekreācijas objektiem; • 172.punkts- prasības teritorijas labiekārtojumam un ārtelpas elementiem; • 197.punkts - prasības autonomvietņu izvietošanai, tai skaitā attālumiem līdz dažādu veidu objektiem, un nepieciešamo autonomvietņu skaitu dažādiem izmantošanas veidiem; • 214.punkts - ierobežojumi esošās dzīvojamās un publiskās apbūves blīvuma palielināšanai, norādot maksimālo pieļaujamo apbūves blīvumu un intensitāti, paaugstinātās bīstamības objektu avāriju riska zonā; • 215.punkts - prasības vai ierobežojumi tādu objektu būvniecībai, kuru darbība var izraisīt rūpnieciskas avārijas iespējamību; • 217.punkts - īpašas prasības būvniecībai un vides infrastruktūrai plūdu riska teritorijās; • 218.punkts – deleģējums noteikt stingrākās prasības piesārņojošiem objektiem, nekā noteiktas vides aizsardzības normatīvajos aktos; • 219.punkts - ierobežojumi apbūvei paaugstinātās ugunsbīstamības riska teritorijās, nosakot minimālos pieļaujamos attālumus no sprādzienbīstamiem objektiem līdz citai apbūvei un meža masīvam, kā arī ierobežojumi teritoriju apmežošanai joslās līdz blīvas apbūves teritorijām pilsētās un ciemos; <p>MK noteikumu Nr.711 95.punktā noteikts, ka AN noslēguma jautājumos var noteikt, kuri lokālplānojumi vai DP zaudē spēku vai paredzēt termiņu atsevišķu detālplānojumu īstenošanas uzsākšanai, ja par detālplānojuma īstenošanu nav noslēgts <u>Teritorijas attīstības plānošanas likuma</u> 31.pantā noteiktais administratīvais līgums.</p>
Izstrādes procedūra	<ul style="list-style-type: none"> • Bija noteikts obligāts institūciju saraksts; • Bija obligātas divas sabiedriskās apspriešanas, uzsākot TP izstrādi un redakcijas sabiedriskā apspriešana (pirmais posms 4 nedēļas, otrais – 6 nedēļas; galīgā redakcija - 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Obligāto institūciju saraksts samazināts līdz 5 institūcijām, pārējās institūcijas pašvaldība nosaka pati; • Obligāta prasība organizēt TP izstrādās redakcijas publisko apspriešanu – 4 nedēļas; pilnveidotā redakcija – 3 nedēļas; paziņojumi mājas lapā un citi sabiedrībai pieejami veidi (pēc pašvaldības ieskata); • ja izstrāde turpināsies arī 2015.gadā jāņem vērā, ka izstrādes process, iespējams, tiks turpināts TAPIS

Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018. gadam realizācijas izvērtējums

	2006.gads	2013.gads
	<p>nedēļas); paziņojumi bija jāpublicē vietējā laikrakstā, mājas lapā un laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”</p> <ul style="list-style-type: none">• Par galīgo redakciju RAPLM sniedza atzinumu, tad stiprināja ar SN	<p>ietvaros (<i>nav zināms, kādi būs MK noteikumos par TAPIS nosacījumi attiecībā uz uzsāktiem TP</i>);</p> <ul style="list-style-type: none">• apstiprinātais TP nav īstenojams 2 mēnešus no spēkā stāšanās, kamēr nav beidzies apstrīdēšanas termiņš (ja apstrīdēts, tad vēl plus viens mēnesis)

2.pielikums. Koalīcijas partiju programmu telpiskie aspekti

Valdošo partiju priekšvēlēšanu programmas lielā mērā atspoguļo domes politikas prioritātes. Ņemot vērā, ka teritorijas plānojums ir viens no domes politikas īstenošanas instrumentiem, tika apskatīta teritorijas plānojuma saikne ar valdošās koalīcijas partiju priekšvēlēšanu programmām. Tika vērtēta partijas „LPP/JC” un politisko partiju apvienības "Saskaņas Centrs" 2009.gada 6.jūnija pašvaldību vēlēšanās priekšvēlēšanu programma un politisko partiju apvienības "Saskaņas Centrs" un partijas "Gods kalpot Rīgai" 2013.gada 1.jūnija pašvaldību vēlēšanās priekšvēlēšanu programma. Ņemot vērā, ka 2009.g. vēlēšanu priekšvēlēšanu programmu pilnie teksti izvērtējuma brīdī vairs nebija pieejami, tika analizētas īsās programmas.

2009.g. priekšvēlēšanu programmas¹

Partija „LPP/JC”

Partijas priekšvēlēšanu programma pārsvarā akcentē pilsētas ekonomisko attīstību, liekot uzsvāru uz tranzīta un tūrisma infrastruktūru, kā arī uz mājokli un sociālajiem jautājumiem. Tabulā apkopoti priekšvēlēšanu programmas galvenie punkti un to saikne ar teritorijas plānojumu.

Priekšvēlēšanu programmas punkts	Saikne ar teritorijas plānojumu
4 gadu laikā tiks radītas 50000 darba vietu ar vidējo algu 1000 EUR apmērā	Teritorijas plānojumā ietilpst ražošanas un citu uzņēmējdarbības teritoriju zonējums. Nav definētas prioritārās uzņēmējdarbības attīstības teritorijas, kur pilsēta veiktu arī investīcijas infrastruktūrā.
Īstenojot attīstības projektus, 4 gadu laikā Rīga pārspēs Tallinas un Klaipēdas ostas, sasniedzot 50 miljonu tonnu apgrozījumu gadā, nodrošinot jaunas darba vietas dokeriem ar algu 1000 Ls mēnesī. Centrs tiks atbrīvots no kravām, saglabājot Rīgas kā zaļas pilsētas statusu	Rezultatīvie rādītāji neattiecas uz plānojumu, kaut arī plānojumā paredzētas plašas attīstības teritorijas ostai Plānojumā Andrejsala un Eksportosta ir noteiktas kā centru apbūves teritorijas; tās izslēgtas no ostas robežām.
Jaunas prāmju līnijas savienos Rīgu ar citām Eiropas pilsētām	Eksportostā ir noteikta vieta prāmju terminālim
Tiks turpināta lidostas "Rīga" attīstība, uzbūvējot jaunu termināli 10 miljoniem pasažieru gadā. Lidostu ar Rīgas centru savienos dzelzceļš. Jaunā Lidostas pilsēta ar viesnīcu un biroju kompleksi, globāla mēroga izstāžu un konferenču centru, piesaistīs miljoniem tūristu gadā	Plānojums neattiecas uz lidostas teritoriju, jo tā atrodas ārpus Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas robežas. Dzelzceļa savienojums ar lidostu plānojumā ir pieminēts paskaidrojuma rakstā, taču grafiskajā daļā nav īpaši atzīmēts.
Centrālā stacija un Autoosta kļūs par vienu kompleksu. Centrālās stacijas peroni tiks apjūti, ļaujot pasažieriem justies labi jebkuros laika apstākļos	Plānojumā centrālās stacijas un autoostas apvienošana pieminēta paskaidrojuma rakstā. Jautājums ir RVC AZ teritorijas plānojuma kompetencē.
Kur iespējams, tiks nojaukts dzelzceļa uzbērums, kas līdz šim sadalīja pilsētu „bagātajā un nabadzīgajā daļā“. Rīga kļūs vienota	Teritorijas plānojumā dzelzceļa uzbērums likvidācija nav apskatīta. Turklāt, saskaņā ar kultūras mantojuma speciālistu viedokli uzbērums ir vēsturiska būve.
Ziemeļu šķērsojums ļaus rīdziniekiem uz Bergiem vai Jūrmalu nokļūt 7-10 minūtēs. Visi galvenie krustojumi tiks pārbūvēti divlīmeņu šķērsojumos. VEF tilts tiks paplašināts par 2 joslām. Rīgas centrs tiks	Plānojumā atvēlēta vieta Ziemeļu transporta koridoram.

¹ Avots: Centrālā vēlēšanu komisija, www.cvk.lv

Priekšvēlēšanu programmas punkts	Saikne ar teritorijas plānojumu
atbrīvots no stāvvietām ielu malās, izbūvējot pazemes un daudzstāvu stāvvietas, kādas ir visās Eiropas pilsētās	
Tiks attīstīts Centrāltirgus, padarot to par vienu no iecienītākajām iedzīvotāju un tūristu apmeklējuma vietām. Tiks veikta Vidzemes, Āgenskalna un Čiekurkalna tirgu rekonstrukcija un jaunu tirgu būvniecība, radot spēcīgu konkurenci lielveikalu ķēdēm. Tirgos dominēs Latvijas, īpaši lauksaimnieku produkti	RVC AZ TP paredz īpašus atbalsta pasākumus un nosacījumus Centrāltirgus un Vidzemes tirgus tradicionālo vērtību aizsardzībai un saglabāšanai
Tiks sakārtotas un attīstītas Rīgas pludmales Bolderājā un Vecmīlgrāvī, t.sk. regulārs transports.	TIAN īpašas prasības pludmales labiekārtojumam nav ietvertas
Vienojoties ar bankām un attīstītājiem, pilsēta sociālām vajadzībām iegādāsies dzīvokļus. Noslēdzot līgumus par maksājumu atlikšanu līdz 30 gadiem, ik gadu nodrošinās vismaz 2000 pašvaldības dzīvokļus.	Plānojumā nav atspoguļotas prioritārās teritorijas
Visi lieli objekti tiks realizēti, piesaistot ārvalstu investīcijas, izmantojot valsts – privātās partnerības modeli, netērējot pilsētas budžetu	Plānojumā definētas prioritārās transporta būves (1.kārta), citi objekti nav atzīmēti

Politisko partiju apvienība "Saskaņas Centrs"

Programmā tiek likts uzsvars uz kreisajām sociāldemokrātiskām vērtībām un sociālo jautājumu risināšanu. Tabulā apkopotas priekšvēlēšanu programmas galvenie punkti un to saikne ar teritorijas plānojumu. Programmas punkti, kas neattiecas uz teritorijas plānojumu, nav ietverti.

Priekšvēlēšanu programmas joma un punkts	Saikne ar teritorijas plānojumu
Katru gadu jāizveido jauns bērnudārzs. Līdz 100 latiem mēnesī jāpalielina pabalsti vecākiem, kuru bērni nav nodrošināti ar vietu pašvaldības bērnudārzos. Jānodrošina līdzfinansējumu privātajiem bērnudārzos - 100 latu mēnesī vienam bērnam	Teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta kartoshēmās atspoguļotas esošo bērnudārzu atrašanās vietas, bet nav iezīmētas jaunveidojamo bērnudārzu vietas. Ir ietvertas prasības sociālās infrastruktūras aprēķinam.
Jāveido efektīvu skolu tīklu, saglabājot pieejamu un kvalitatīvu izglītību.	Pagaidām trūkst kvalitatīvas telpiskās analīzes.
Infrastruktūra	
Jābeidz fragmentāri un nelietderīgi būvēt galvaspilsētas satiksmes infrastruktūru. Beidzot jāsāk to efektīvi plānot un attīstīt, piesaistot labākos vietējos un ārvalstu speciālistus un arī Eiropas fondu līdzekļus.	Teritorijas plānojumā ietverta ielu tīkla struktūras attīstības koncepcija, kā arī transporta infrastruktūras attīstības shēma, kas parāda visus perspektīvā izveidojamus transporta savienojumus, ieskaitot Ziemeļu šķērsojumu, Hanzas šķērsojumu, Rietumu maģistrāli, Brīvības ielas dublieri, Piejūras maģistrāli, neizvirzot prioritātes Ir atzīmētas pirmās kārtas būves. Paskaidrojuma raksta kartoshēmas iezīmē perspektīvos ūdensapgādes, sadzīves kanalizācijas, lietus kanalizācijas, elektroenerģijas apgādes, centralizētās siltumapgādes, gāzes apgādes objektus un teritorijās, kur attiecīgās komunikācijas ir nodrošināmās līdz 2013. un 2018. gadam.

Politisko partiju apvienības "Saskaņas Centrs" un partijas "Gods kalpot Rīgai" priekšvēlēšanu programma 2013.g.vēlēšanām²

Ņemot vērā, ka 2013.g. priekšvēlēšanu programmas punkti drīzāk attiecināmi uz jauno plānojumu, esošā plānojuma atbilstība šai programmai netika izvērtēta, taču tika analizēts, kā attiecīgie punkti var tikt integrēti jaunajā plānojumā. Tabulā apkopotas priekšvēlēšanu programmas galvenās jomas, kas attiecās uz periodu līdz 2017.gadam un to iespējama saikne ar teritorijas plānojumu. Programmas punkti, kas neattiecas uz teritorijas plānojumu, nav ietverti.

Priekšvēlēšanu programmas joma un punkts	Saikne ar teritorijas plānojumu
SOCIĀLA ATBILDĪBA	
Veselība	
Rīgas 1.slimnīca kļūs par vadošo dienas stacionāru un sociālās aprūpes centru Latvijā. Rīgas 2. slimnīcas modernizācijas tiks turpināta; Plānots turpināt uzlabot poliklīniku infrastruktūru un vides pieejamību, kā arī pievērsties ēku energoefektivitātei. Savukārt Imantā bērnu poliklīnika pārcelsies uz jaunām, savām funkcijām piemērotām, telpām Imantas 8.līnijā, kur pašlaik tiek būvētas jaunas sociālās mājas.	Rīgas 1.slimnīcaun apkārtnē iezīmējama kā prioritārais objekts teritorijas plānojumā, paredzot nepieciešamos transporta infrastruktūras uzlabojumus (piem. stāvvietas).
Mājokļi	
Līdz 2017. gadam plānots samazināt rindu, piešķirot vēl vismaz 3000 dzīvokļus gan jaunceltnēs, gan pārbūvētajās kopmītnēs, kā arī remontējot atsevišķus dzīvokļus.	Teritorijas plānojumā iezīmējamās prioritārās teritorijas sociālo mājokļu būvniecībai, ieteikums par prioritāti noteikt teritorijas centrā
ĢIMENES UN BĒRNI	
Sports	
Pirmais uzdevums – Ziepniekkalnā, teritorijā starp Staburaga, Tīruma un Misas ielu, uzbūvēt jaunu daudzfunkcionālu vieglatlētikas manēžu.	Objekts iezīmējams kā prioritārais teritorijas plānojumā, piešķirot uzmanību saistītajai infrastruktūrai
APKĀRTĒJĀ VIDE	
Apkaimes	
Ķengaragā tiks izveidota peldvieta ar ģērbtuvēm un tualetēm, ierīkota zaļā estrāde un skeitparks. Arī Vecmīlgrāvī tiks sakārtota promenāde pie upes. Savukārt Ziepniekkalnā promenāde ar soliņiem, bērnu laukumiem un apgaismojumu tiks izveidota rajona centrā, Dižozolu ielā. Pie Māras diķa nākotnē turpināsies remonts, tiks uzklāts jauns asfalta segums, izvietoti soliņi, apgaismojums. Remontdarbi notiks arī Arkādijas parkā. Bez tam, plānots sākt sakārtot t.s. Mazo Arkādijas skvēru. Turpināsies darbs pie pludmaļu labiekārtošanas, tiks ierīkoti jauni bērnu laukumi un sporta objekti, nodrošinātas papildus autostāvvietas, savukārt sadarbībā ar privātajiem uzņēmējiem ierīkotas jaunas ēdināšanas vietas, āra kafējnīcas.	Prioritārie objekti un teritorijas atzīmējami teritorijas plānojumā kā enkurobjekti apkaimju attīstībai.
Pagalmi	
2014. gadā plānoti Ķengaraga, Juglas, Vecmīlgrāvja, Ziepniekkalna, Mežciema un Bolderājas iekšpagalmu remonts. 2015. gadā kārtā būs Sarkandaugavas, Teikas, Pārdaugavas un Čiekurkalna iekšpagalmiem, kā arī turpināsies remonts mikrorajonos, kur tie jau bija iesākti. Līdz 2017. gadam plānots sakārtot iekškvartālus atlikušajos mikrorajonos. Plānots sākt revitalizācijas programmu iekškvartālu pagalmiem. Šajā programmā būs četri galvenie elementi -bērnu rotaļlaukumi, atpūtas zonas – soliņi un apstādījumi, sporta zonas – vingrošanas stieņi un vienkāršie trenāžieri, kā arī laukumi suņu pastaigām.	Prioritārie objekti un teritorijas atzīmējami teritorijas plānojumā kā pilotprojektu teritorijas.
Parki	
Tiks uzsākti renovācijas darbi Ziedoņdārzā un Grīziņkalnā.	Prioritārie objekti un teritorijas

² Avots: Saskaņas centrs. www.saskanascents.lv

Priekšvēlēšanu programmas joma un punkts	Saikne ar teritorijas plānojumu
	atzīmējami teritorijas plānojumā
Mežaparkā tiks renovēts asfalta pārklājums arī Atpūtas alejā un Ostas prospektā. Tur tiks izveidoti arī daži jauni celiņi. Plānots izveidot autostāvvietas parka stūros, kā to paredz lokālplānojums. tiks iekārtots centrālais skvērs Atpūtas alejas un Ostas prospekta krustojumā pie kafejnīcas „Mežapuķe.”	Prioritārie objekti un teritorijas atzīmējami teritorijas plānojumā
Tiks rekonstruēta krastmala Mūkusalas ielā. Plānots labiekārtot svarīgu pilsētas rajonu, kas savienos jaunās Latvijas Universitātes ēkas Torņakalnā ar jaunajiem Rīgas Tehniskās universitātes mācību korpusiem Ķīpsalā. Ķīpsalā, pie Vanšu tilta, tiks izveidota jauna peldvieta ar atpūtas un sporta zonām. Pēc Latvijas Nacionālā mākslas muzeja rekonstrukcijas pabeigšanas sāksies remontdarbi Esplanādē. Tie plānoti arī Kronvalda parkā un Viesturdārzā.	Prioritārie objekti un teritorijas atzīmējami teritorijas plānojumā
Vides aizsardzība	
Notiks izgāztuves pie A.Deglava ielas rekultivācija 19,3 ha platībā. Uzsākts projekts „Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija Sarkandaugavas teritorijā”. Turpināsies teritorijas Bolderājā, Platā ielā sanācijas darbi. Sāksies Rīgai piederošas teritorijas rekultivācija slēgtā sadzīves atkritumu izgāztuvē Kleistu ielā.	Prioritārās teritorijas atzīmējamās teritorijas plānojumā
Laika posmā no 2013.gada līdz 2017. gadam tiek plānots strādāt pie vairākiem meliorācijas sistēmas uzturēšanas un atjaunošanas projektiem	Prioritārās teritorijas atzīmējamās teritorijas plānojumā
CEĻI UN TRANSPORTS	
Ielas un tilti	
Galvenā prioritāte ir līdz 2017. gadam uzbūvēt pārvadu pāri dzelzceļam Sarkandaugavā. Otrā prioritāte ir pabeigt Austruma maģistrāles pēdējo posmu pie Ieriķu ielas. Trešā prioritāte - uzbūvēt pārvadu pāri dzelzceļam starp Imantu un Zolitūdi.	Prioritārie objekti un teritorijas atzīmējami teritorijas plānojumā
Sabiedriskais transports	
Sabiedriskā transporta kustība tiks pilnveidota, t.s. uz Dreiliņiem, Ziepiņkalnu, Čiekurkalnu, pa Skanstes ielu. Savukārt, izmantojot Dienvidu tiltu, Pļavnieki tiks savienoti ar citiem rajoniem, nešķērsojot centru.	Pilnveidojamie maršruti atzīmējami transporta shēmā
Velosipēdi	
Plānots izbūvēt veloceliņus virzienā Imanta – Vakarbulļi un Centrs – Ziepiņkalns. Plānots sākt iezīmēt veloceliņus uz visam galvenajām ielām mikrorajonos. Plānots velonovietnes ierīkot pie visām publiskajām ēkām, ieskaitot skolas.	Prioritārie objekti un teritorijas atzīmējami teritorijas plānojumā
Kultūras objekti	
2013. gadā ir uzsākta Latvijas Nacionālā mākslas muzeja pilna rekonstrukcija, kuru plānots pabeigt 2015. gadā. 2015. gadā plānots arī sākt Kongresu nama. Vienlaikus plānots sākt rekonstrukciju VEF Kultūras namā.	Prioritārie objekti atzīmējami teritorijas plānojumā
MŪSU MĀJAS	
Ūdens	
Mārupē, Bolderājā un Katlakalnā tiks izbūvēti ūdensvada un kanalizācijas tīkli.	Prioritārās teritorijas atzīmējamās teritorijas plānojumā
EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA	
Osta	
Viens no nozīmīgākajiem ostas infrastruktūras attīstības projektiem, kas jau tiek realizēts, ir daudzfunkcionālu sauskraņu terminālu izbūvēšana	Prioritārie objekti atzīmējami teritorijas plānojumā

Priekšvēlēšanu programmas joma un punkts	Saikne ar teritorijas plānojumu
Krievu salā. Turpināsies darbs kuģu pieejas kanāla padziļināšanai, dzelzceļa infrastruktūras attīstībai un modernizācijai Bolderājā, kā arī loģistikas parka izveidei Kundziņsalā.	

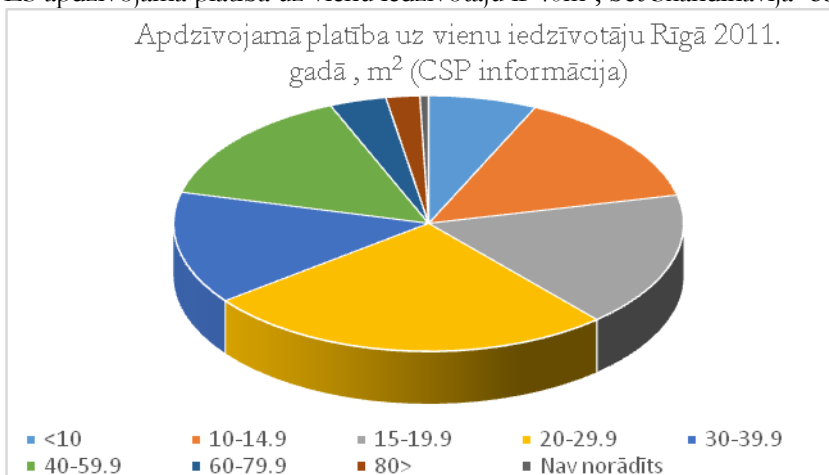
Secinājumi

Iepriekšējās programmās teritoriālā dimensija nav izteikta, daži programmu punkti ir pretrunā ar teritorijas plānojumu. 2013. gada programmā izteikti parādās prioritārie objekti un to telpiskā piesaiste. Jaunajā plānojumā jāizvērtē iespējas atspoguļot jaunās programmas punktus. Esošās vadošās koalīcijas partiju programmas īpašība ir tāda, ka tajā ir akcents uz rekonstrukciju un uzlabojumiem, uz katram rīdziniekam saprotamām lietām. Taču papildus tam, teritorijas plānojumā uzmanība pievēršama lieliem satiksmes infrastruktūras objektiem, citiem enkurobjektiem, uzņēmējdarbības (industriālajām) teritorijām, kā arī prioritāro attīstības teritoriju noteikšanai.

3.pielikums. Mājoklis. Situācija un attīstības tendences

Dzīvojamo teritoriju attīstība ir viens no galvenajiem pilsētas struktūru veidojošajiem elementiem. Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam uzsver, ka viens no pilsētas attīstības balstiem ir pilsētvide, kas dod iespēju dzīvot kvalitatīvā, drošā un harmoniskā vidē, kurā ir daudzveidīgi un kvalitatīvi mājokļi.

Atbilstoši iedzīvotāju 2011. gada Tautskaites datu rezultātiem 64 % rīdzinieku apdzīvo ne vairāk kā 30m² dzīvojamās platības. ES apdzīvojamā platība uz vienu iedzīvotāju ir 40m², bet Skandināvijā- 53m².

Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS veiktā aptauja 2012. gada jūnijā liecina, ka pozitīvāk mājokļu kvalitāti Rīgas pilsētā vērtēja Pleskodāles un Grīziņkalna iedzīvotāji, savukārt kritisku vērtējumu sniedza Bišumuižas, Dzirciema, Zaslauka, Maskavas forštates, Imantas un Mīlgrāvja iedzīvotāji³. Pētījums liecina, ka 2012. gada jūnijā ar mājokļa kvalitāti ļoti apmierināti ir tikai 1,5% rīdzinieku, apmierināti- 33%, savukārt neapmierināti- 22,1 % rīdzinieku, ļoti neapmierināti- 4,9% aptaujāto.

Rīgā dzīvokļu rindā 2013. gadā gaida 5000 iedzīvotāju. Laika posmā no 2002.-2012.gadam, Rīgas pašvaldības dzīvojamais fonds ir paplašināts ar 4510 labiekārtotiem dzīvokļiem. 2013. gadā Imantā sākta jaunu sociālo māju būvniecība ar 290 dzīvokļiem.

Rīgas pašvaldības dzīvojamā fonda attīstības programma 2014.-2018. gadam paredz uzbūvēt dzīvojamās mājas 6 Rīgas pilsētas vietās- Lielvārdes un Dzelzavas ielās, Dunties ielā, Vangažu ielā, Skanstes ielā, J. Čakstes gatvē un A. Saharova ielā. Kopumā plānots izskatīt iespējas izbūvēt 1964 dzīvokļus, kam provizoriski nepieciešami 63 miljoni latu.

Rīgas sērijveida dzīvokļu vidējā cena 2013. gada augustā⁴ bija 602 EUR par m². Vietējie pircēji galvenokārt vēlas iegādāties divu istabu 50-60 m² lielus dzīvokļus, kuru cena nepārsniedz 1000 EUR/m². Pircēji galvenokārt vēlas iegādāties sērijveida dzīvokļus labā stāvoklī, lai nav jāiegulda papildus līdzekļi īpašuma uzlabošanā.

Labās vietās esošu, kvalitatīvi remontētu tipveida dzīvokļu piedāvājums ir ierobežots. 2013. gada augustā bija ap 6000 daudzdzīvokļu ēku, ar kopējo platību ap 12 milj./m², kurām ir nepieciešama renovācija⁵. Pēc aptuveniem aprēķiniem, lai tās nosiltinātu ir nepieciešams apmēram viens miljards latu⁶. Ņemot vērā, ka 2013. gada vasarā viena m² būvniecības izmaksas daudzdzīvokļu ēkās sasniedz 800 EUR, tad attiecīgi par minēto miljardu latu varētu izbūvēt tikai 20 000 dzīvokļu ar 60m² platību. Dzīvojamā fonda kopplatība Rīgā 2012. gada beigās bija 18504,6 tūkst./m². No iepriekš minētā var droši apgalvot, ka turpmākajā plānošanas periodā ir jāpievērš pastiprināta

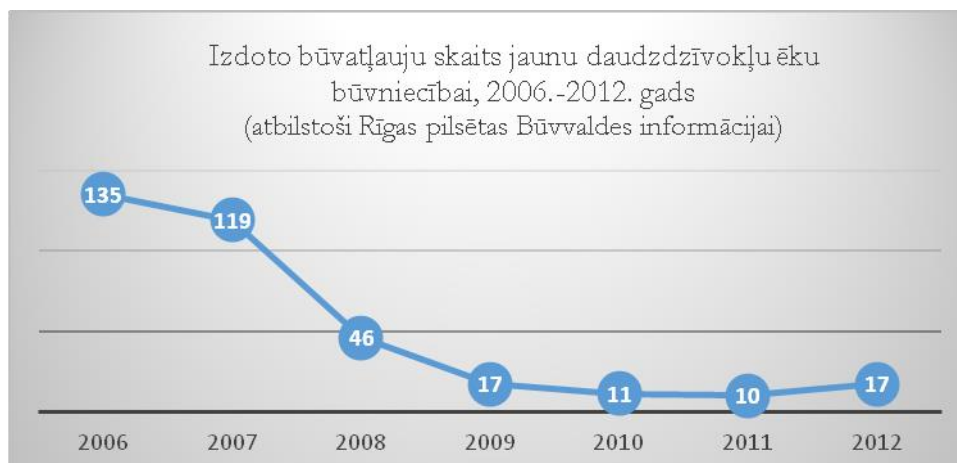
³ 2011. gada pārskats par Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.-2013. gadam ieviešanu

⁴ Latio veiktais 2013. gada augusta Mājokļa tirgus pārskats.

⁵ J. Golunovs, Rīgas enerģētikas aģentūra.

⁶ <http://www.saskanascents.lv/lv/mentions/eku-siltinasana-kaiminu-pieredze/>

uzmanība dzīvojamo māju renovācijas iespējām, tādejādi tirgū veicinot kvalitatīvu un pieejamu mājokļu piedāvājumu, kas atbilst arī Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2025. gadam paustajās nostādnēs- Rīgai ir jāizvairās no pilsētas izplešanās.

Latio 2013. gada augustā publicētais pētījums², liecina, ka pēdējo mēnešu laikā ir aktivizējies arī „jauno projektu” tirgus. Ārvalstu pircēji pārsvarā meklē pirmreizējā tirgū nodotus dzīvokļus kuru cena ir 150 000- 180 000 EUR. Jauno projektu dzīvokļu vidējās cenas Rīgas mikrorajonos bija 900–1400 EUR/m², Rīgas centrā (ietverot arī attālākas centra daļas) – 1500–3500 EUR/m². Pilsētas centra labās vietās esošos kvalitatīvos renovētos projektos dzīvokļu cenas mēdz sasniegt 5000–6000 eiro par kvadrātmētru. Pirkuma darījumi ar jaunajiem dzīvokļiem Rīgā ik mēnesi veido aptuveni 10% no visiem dzīvokļu darījumiem.

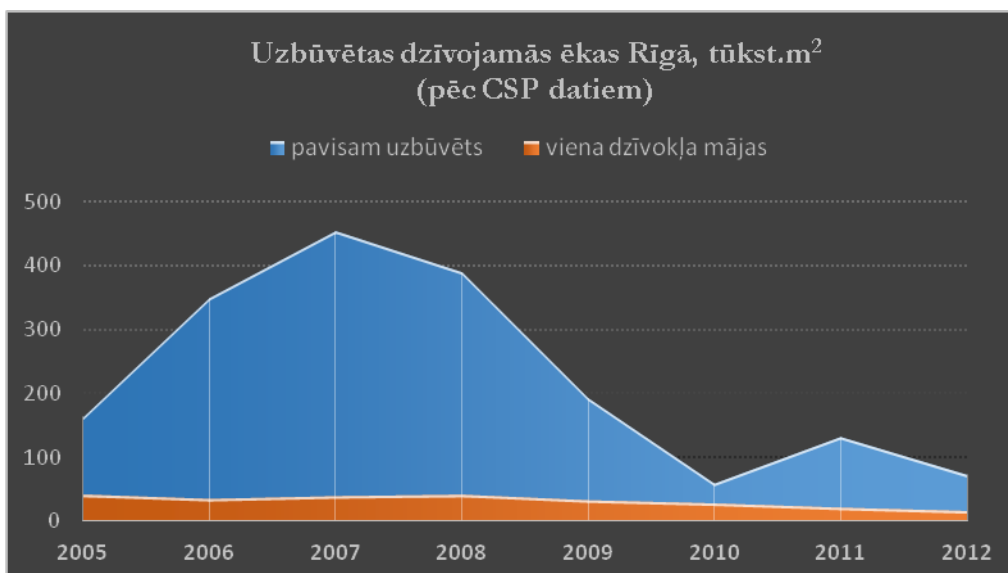
Visvairāk jaunu mājokļu Rīgas pilsētā tika uzbūvēts 2007. gadā- 4030, kam sekoja spēcīgs būvniecības apjoma kritums, sasniedzot zemāko punktu 2010. gadā- 341.

Šobrīd mājokļu, tostarp arī dzīvokļu, tirgus ir atdzīvojies un jau ir vērojama atsevišķu dzīvokļu segmentu deficīts, kas nosaka, ka tuvāko gadu laikā cenas kāps, tā prognozēja Starptautiskās nekustamā īpašuma tirgus dalībnieku federācijas (FIABCI) 5.Eiropas kongresā. Visdārgākie luksusa klases īpašumi ir prognozējami Rīgā un Jūrmalā, jo šādu īpašumu tirgus attīstās un pēc tiem ir liels pieprasījums no ārvalstnieku puses, pie tam gandrīz 40% no tiem būtu gatavi maksāt vairāk, nekā to pieprasa „samaksa” par uzturēšanās atļaujām⁷. Šobrīd ekskluzīvu un dārgu luksusa klases mājokļu, īpaši, dzīvokļu piedāvājums ir nepietiekams.

Dzīvojamā fonda būvniecības aktivitāte Rīgā ir cieši saistīta ar notiekošajiem ekonomiskajiem procesiem valstī kopumā, tomēr to ietekme uz viena dzīvokļa māju būvniecību ir niecīga.

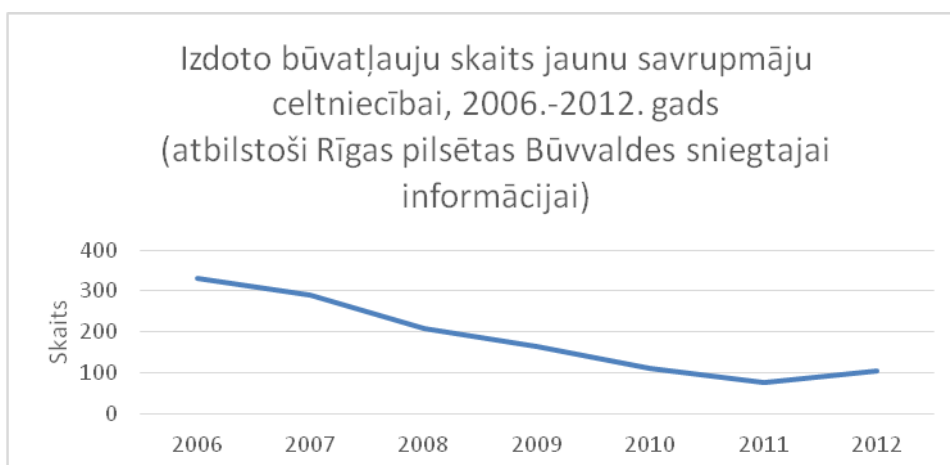
⁷ <http://www.kasjauns.lv/lv/zinas/131225/riga-aug-pieprasijums-pec-loti-dargiem-luksusa-dzivokliem>

Vienas dzīvokļa dzīvojamās mājas vidējā platība Rīgā pēc CSP datiem pēdējo 3 gadu laikā nav īpaši mainījies un ir no 250-300m².

Lielākā aktivitāte savrupmāju būvatļauju pieprasījumā Rīgas pilsētā bija novērojama 2006. gadā, kad tika izdotas vairāk kā 300 būvatļaujas. Sākot ar 2007. gadu bija vērojama intereses mazināšanās, kas saistāma ar sekojošo tirgus situāciju, kuru iespaidoja valsts izmainītā likumdošana un banku stingrās kredītpolitikas sākums⁸. Tirgus situācijas uzlabojums 2012. gadā atsaucās arī uz interesi par savrupmāju būvniecību. Atbilstoši Rīgas pilsētas būvvaldes sniegtajai informācijai, līdz 2013. gada jūlijam bija izdotas jau 42 būvatļaujas savrupmāju būvniecībai, diemžēl jāatzīst, ka lielākā daļa jaunuzcelto mājokļu ir neatbilstošas kvalitātes. Lielākā daļa būvatļauju izdotas Bierīnos,

Kā ir atzīmēts Latio 2013. gada jūlija Mājokļu tirgus pārskatā, Rīgā ir nepietiekams mūsdienīgu, kvalitatīvu savrupmāju piedāvājums vietās ar labu apkārtējo infrastruktūru. Pieprasītākās ir mājas platībā līdz 200–250 kvadrātmetriem ar 1000–1200 kvadrātmetrus lielu zemes gabalu. Galvenokārt pircēji interesējas par mājām, kuru cena ir līdz 200 000 – 250 000 eiro. Palielinājies pieprasījums pēc privātās apbūves zemes gabalu iegādes. Interese palielinās, jo piedāvājumā par pircēju iespējām atbilstošu cenu trūkst gatavu privātmāju ar racionālu plānojumu un platību. Swedbank piedāvātais būvniecības izmaksu kalkulators liecina, ka 250 m² mājas izbūvēšanai nepieciešami 130 000 LVL.

Jāsecina, ka iespējams, izmantojot TIAN kā instrumentu, varētu ietekmēt mājokļu kvalitāti Rīgā, tādējādi veicinot kvalitatīvu mājokļu pieejamību arī savrupmāju sektorā.

⁸ Latio nekustamā īpašuma tirgus pārskats, 2007. gads.

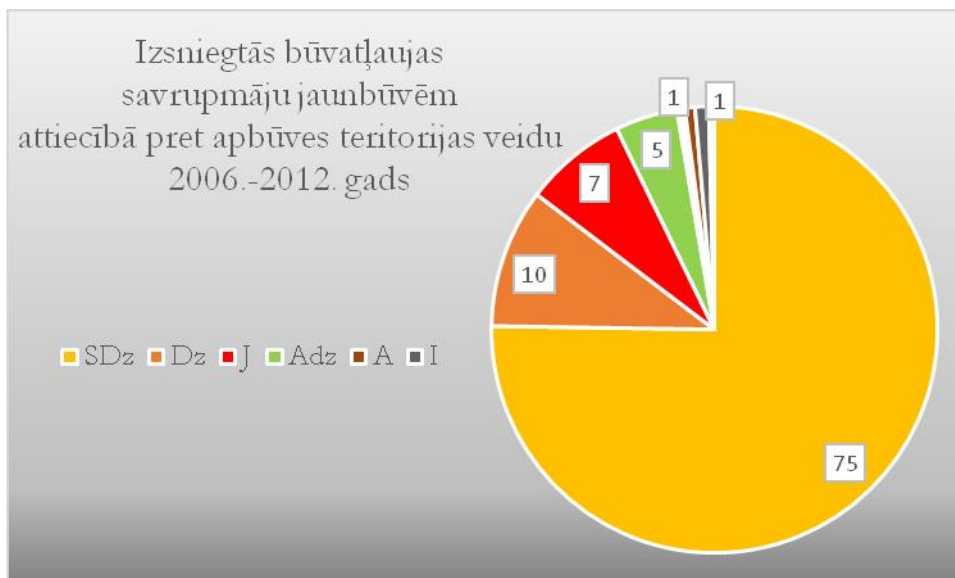
SEB mājokļu pieejamības indekss⁹ liecina, ka Nekustamā īpašuma cenu „piķa” periodā (2007.gada pavasaris), mājsaimniecību skaits, kuras varētu iegādāties jaunu vai otrreizējā tirgū nodotu mājokli, bija niecīgs, jo visi, kas bija varējuši paņemt kredītus, to jau bija izdarījuši, bet mājsaimniecības ar zemākiem ienākumiem nevarēja kvalificēties kredīta saņemšanas nosacījumiem pie tik augstas nekustamā īpašuma vērtības. Ja 2007. gadā iedzīvotāji varēja atļauties Rīgā iegādāties tikai 13,4m², tad 2013. gada II ceturksnī- jau 49,7m², kas ir augstāks rādītājs kā Viļņā un Tallinā, attiecīgi, 39,6m² un 47,2m².

Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS veiktā aptauja 2012. gada jūnijā liecina, ka 41,5 % rīdzinieku ir apmierināti ar mājokļu piedāvājumu .

Saskaņā ar aptaujas datiem apkaimju griezumā kritisku vērtējumu par mājokļu piedāvājumu Rīgas pilsētā kopumā biežāk sniedza iedzīvotāji no Bergiem, Zaslauka, Imantas, Dzirciema, Bieriņiem, Torņakalna, Maskavas forštates un Centra apkaimes, savukārt pozitīvu vērtējumu biežāk sniedza Āgenskalna un Bišumuižas iedzīvotāji.

Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos savrupmāju būvniecība atļauta gandrīz visās apbūves teritorijās, tomēr 75% no izsniegtajām būvatļaujām savrupmāju jaunbūvēm ir izsniegtas Savrupmāju apbūves teritorijās (SDz), kas liecina par pareizi izvēlētiem RTP 2006-2018. gadam risinājumiem. Visaktīvāk būvatļaujas jaunu savrupmāju būvniecībai ir pieprasītas un izdotas Rīgas perifērijā- Dārziņu, Bieriņu, Imantas, Pleskodāles, Beberbeķu, Vecāķu, Jaunciema, un Dārziema apkaimēs, kā arī Mežaparkā.

⁹ SEB Mājokļu pieejamības indekss attēlo maksimālo m² skaitu, ko var iegādāties iedzīvotāji ar vidējiem ienākumiem, izmantojot bankas kredītu un neuzņemoties pārlieku lielu risku (kredīta termiņš līdz 25 gadiem, pirmā iemaksa – 20% no īpašuma vērtības, kredītmaksājumiem tiek novirzīti 30% ienākumu). Indeksa aprēķinā ņemtas vērā četru mājokļu tirgus ietekmējošo faktoru – nekustamā īpašuma cenu, iedzīvotāju ienākumu, inflācijas un kredīta procentu likmju izmaiņas. www.seb.lv

4.pielikums. Sociālā infrastruktūra.

Situācija un attīstības tendences

1. Izglītības iestādes

1.1. Vispārizglītojošās skolas

Rīgas pilsētā pašlaik (2013. gada septembris) ir 118 vispārējās izglītības iestādes. Kopš 2009. gada Rīgā ir likvidētas 18 skolas, trīs no tām - 2012. gadā¹⁰. Rīgā joprojām ir skolas, kurās nevar nokomplektēt pilnus klašu komplektus. Turpmākajos gados reorganizācija Rīgā varētu skart vēl piecas līdz desmit skolas, no kurām daļa neatrodas piemērotās telpās un kurām nav arī sporta zāļu.

Valsts dotācija „nauda seko skolēnam” un Rīgas domes līdzfinansējums ir veicinājis privātu skolu atvēršanu, piemēram, 2002. gadā darbu uzsāka Mežaparka angļu pamatskola un Starptautiskā komerciālā profesionālā un vispārējās izglītības vidusskola, 2001.gadā- Rīgas starptautiskā skola. Šobrīd Rīgā ir 22 pašvaldības līdzfinansētas skolas¹¹.

Līdzšinējā laikā aktīvi ir norisinājusies vispārējo un interešu izglītības iestāžu rekonstrukcija un renovācija, piegulošo teritoriju labiekārtošana. Jaunas pašvaldības skolas nav izveidotas.

1.2. Pirmsskolas izglītības iestādes

2013. gadā Rīgā ir 157 pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes un 88 pašvaldības līdzfinansētas (160 LVL) privātas pirmsskolas izglītības iestādes. Privātas pirmsskolas izglītības iestādes ir nozīmīgs atbalsts pašvaldībai šī pakalpojuma nodrošināšanai, pateicoties Rīgas domes politikai privātu pirmsskolas izglītības iestāžu skaits strauji aug.

Lai arī Rīgas dome aktīvi meklē risinājumus bērnu darzu rindu mazināšanai, joprojām Rīgā ir vislielākās rindas valstī, attiecīgi, vietu bērnu darzā 2013. gada augustā gaidīja 2400 bērni. Ņemot vērā, ka valsts demogrāfijas politikas rezultātā, lai arī nedaudz, bet tomēr dzimstība ir palielinājusies, jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu nepieciešamība kļūs ar vien aktuālāka. Kopš 2009. gada Rīgas pilsētā ir veikta pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu optimizācija, samazinot to skaitu no 155 līdz 152 iestādēm, savukārt vietu skaits tajās kopš 2008. gada ir palielināts par 2691, 2012./2013. gadā sasniedzot 26700 audzēkņus.

Laika posmā no 2006.-2013. gadam virknē pirmsskolas izglītības iestāžu ir veiktas renovācijas un rekonstrukcijas, ar mērķi palielināt vietu skaitu tajos. Atbilstoši Rīgas teritorijas plānojumā 2006.-2018. gadam noteiktajam, Ziepniekkalnā ir uzcelts jauns bērnu darzs - 275. pirmsskolas izglītības iestāde "Austriņa". Jauna pirmsskolas izglītības iestāde „Rotaļa” 2011. gadā tika atklāta arī Grīziņkalnā, vienā no 6. vidusskolas ēkām.

Līdz 2014. gada septembrim Rīgas dome plāno izveidot vēl 556 jaunas vietas gan izbūvējot piebūves esošajām pirmsskolas izglītības iestādēm, gan atjaunojot bērnu darza funkciju Marsa gatvē 16.

1.3. Interešu izglītības iestādes

Rīgā ir 13 bērnu un jauniešu interešu centri. Laika posmā no 2006.-2013. gadam daļa no tiem ir renovēti, paplašinot piedāvāto pakalpojumu loku, tomēr joprojām būtu nepieciešams izvērtēt nepieciešamību izveidot bērnu un jauniešu centrus vietās, kur tie ir mazāk pieejami. Interešu izglītības iestādes ne tikai sniedz vecākiem šo drošības sajūtu, bet arī dod iespēju bērniem un jauniešiem pilnveidot sevi, tādējādi ietekmējot jauniešu nākotni un arī ekonomiku ilgtermiņā¹². Rīgā ir gandrīz 300 pieaugušo izglītības un interešu iestāžu¹³.

¹⁰ Atbilstoši informācijai IZM interneta vietnē

¹¹ RD IKSD informācija

¹² Autoru kolektīvs. Interešu izglītība Latvijā un interešu izglītības iestāžu loma, 2012.

¹³ Atbilstoši Rīgas izglītības un informatīvi metodiskā centra informācijai

2. Kultūras iestādes, sporta un atpūtas objekti

Laika periodā no 2006. gada aktīvi ir norisinājusies dažādu nacionālas nozīmes izglītības un kultūras objektu plānošana, projektēšana un būvniecība. Latvijas Nacionālās bibliotēkas jauno ēku „Gaismas pils” ir paredzēts nodot ekspluatācijā 2013. gada beigās. Latvijas Nacionālā mākslas muzeja galvenajā ēkā 2013. gadā ir uzsākta rekonstrukcija, kuru paredzēs pabeigt līdz 2015. gadam. 2008. gadā tika izdota būvatļauja Mākslas muzeja Rīgas birža rekonstrukcijai, kura tika pabeigta un muzejs atklāts 2012. gada sākumā. 2008. gadā tika veikta Dziesmusvētku estrādes Mežaparka rekonstrukcija, tomēr vērienīgākie darbi joprojām tiek plānoti un projektēti, paralēli meklējot finansējumu. Līdzīga situācija šobrīd ir arī ar Akustiskās koncertzāles un Laikmetīgā mākslas muzeja projektiem. Laikā, kad Latvijas ekonomiskā situācija nostabilizēsies, atsāksies arī lielo kultūras objektu projektu attīstība.

Paralēli lielo projektu attīstībai, kopš 2006. gada ir rekonstruēti un renovēti, kā arī izveidoti jauni muzeji, bibliotēkas. Kā lielākais pašvaldības rekonstruētais kultūras objekts atzīmējama kultūra pils „Ziemeļblāzma”. Dažādus interešu izglītības un kultūras objektus attīsta arī privātais sektors, piemēram, kultūras centrs „Palladium”.

Izskatot izsniegtās būvatļaujas, vērojama tendence, ka mazajos kinoteātros tiek veikta funkcijas maiņa tos rekonstruējot, renovējot vai nojaucot, kas noteikti ir saistīts ar lielo izklaides centru esamību. Par trešdaļu ir samazinājies bibliotēku, kultūras namu un tautas namu skaits (www.sus.lv).

Kā liecina Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta interneta vietnē pieejamā informācija, Rīgā ir vairāk kā 210 dažādas sporta bāzes - sporta kompleksi, sporta zāles pie skolām, peldbaseini, boulinga centri, tenisa korti, sporta laukumi, stadioni, arēnas, sporta nami, sporta klubi u.c.

Liela uzmanība Rīgas pilsētā ir pievērsta labiekārtojuma izveidošanai, kas būtu piemērots arī dažādu sporta aktivitāšu nodrošināšanai, piemēram, Lucavsalas airēšanas pagaidu bāze, BMX trases izbūve, peldvietu labiekārtošana, veloceliņu izbūve. Lai arī pilsētā pēdējos gados ir izdarīts daudz veselīgas un aktīvas sabiedrības veidošanai, joprojām trūkst vienota veloceliņu tīkla, parku labiekārtojuma, sporta un aktīvās atpūtas objektu daudzdzīvokļu namu pagalmos u.c.

3. Sociālās aprūpes iestādes

2013. gada vasarā Rīgā tika uzsākta trīs sociālo dzīvojamo māju, veselības centra un sociālā dienesta telpu celtniecība, kuru kopējās izmaksas plānotas līdz 9.34 milj. latu. Rīgas pilsētā ir 7 bērnu nami, kas ir apvienoti Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrā. Daļā no tiem ir veiktas rekonstrukcijas un renovācijas, piemēram, bērnu namā „Vita”. No 2008.gada vasaras Zemgales priekšpilsētā izveidots un darbojas Dienas aprūpes centrs personām ar vecuma demenci „Oāze”. 2007. gadā rekonstruēta ēka Dolomīta ielā 1, Ģimenes centra izveidei, rekonstruēta ēka Sociālā dienesta teritoriālā centra vajadzībām. Lielāka aktivitāte dažādu sociālo ēku renovācijā un rekonstrukcijā bija vērojama tieši 2007. gadā, līdzīgi kā tas bija arī privātajā sektorā.

4. Veselības aprūpe

Laika posmā no 2006.-2013. gadam ir veikta virkne dažādi rekonstrukcijas, renovācijas un būvniecības darbi dažādos veselības aprūpes objektos. Kā lielākie no tiem minami Klīniskās slimnīcas "Gaiļezers" uzņemšanas nodaļas jaunbūve, BKUS 26. korpusa rekonstrukcija Vienības gatvē, kā arī Rīgas 1. slimnīcas renovācijas darbi, kas turpinās arī 2013. gadā, veicot bērnu poliklīnikas rekonstrukcijas darbus. 2013. gadā ir izņemta būvatļauja un uzsākti darbi pie Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas” A korpusa jaunbūves.

Līdztekus lielajiem valsts un pašvaldības projektiem, aktīvi tiek rekonstruēti un renovēti arī citi veselības aprūpes pakalpojumu objekti- zobārstniecības klīnikas/kabineti, veselības centri, aptiekas, klīnikas.

5.pielikums. Sabiedrības līdzdalība teritorijas attīstības plānošanā

1. Sabiedrības līdzdalības regulējums normatīvajos aktos

1.1. Sabiedrības līdzdalības regulējuma attīstība

Pirmie Ministru kabineta noteikumi par teritoriju plānošanu tika pieņemti 1994. gadā – Ministru kabineta 1994.gada 6.septembra noteikumi Nr.194 „Teritoriālplānošanas noteikumi”. Tie noteica teritorijas plānošanas kārtību, tostarp, sabiedrības līdzdalības procesu. 1998.gadā tika pieņemts pirmais Teritorijas attīstības plānošanas likums un uz tā pamata – Ministru kabineta 2000.gada 5. decembra Nr.423 „Noteikumi par teritorijas plānojumiem”. Kopš pirmā likuma pieņemšanas normatīvie akti vairākkārt mainījās. 2002. gadā, kad ar Rīgas domes 4.jūnija lēmumu Nr.1385 „Par Rīgas attīstības plāna 2006.–2018. gadam izstrādes uzsākšanu” tika uzsākta plānojuma izstrāde, pieņēma jaunu Teritorijas plānošanas likumu. Plānošanas procesa laikā divkārt mainījās plānošanas noteikumi – tika izdoti Ministru kabineta 2004. gada 13. janvāra noteikumi Nr.34 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”, bet nedaudz vēlāk – Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumi Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”. Neskatoties uz normatīvo aktu izmaiņām sabiedrības iesaistes pamata principi saglabājās. Šī procesa galvenās daļas ir:

- Informēšana par plānošanas uzsākšanu;
- Informēšana par plānojuma redakciju sabiedrisko apspriešanu un plānojuma redakciju publiskošana;
- Plānojuma redakciju sabiedriskā apspriešana, organizējot pasākumus un izskatot iesniegumus (priekšlikumus, iebildumus, u.tml);
- Atbilžu sniegšana par rakstiski iesniegtajiem viedokļiem un šo atbilžu publiskošana;
- Informēšana par plānojuma galīgās redakcijas pieņemšanu un par plānojuma apstiprināšanu.

1.2. Pašreizējās normatīvo aktu prasības sabiedrības iesaistei teritorijas plānošanā

Attīstības plānošanas sistēmas likums nosaka, ka attīstības plānošanā, tostarp teritorijas plānošanā, ievēro:

- interešu saskaņotības principu — saskaņo dažādas intereses un ievēro attīstības plānošanas dokumentu pēctecību, nodrošina, lai tie nedublētos;
- līdzdalības principu — visām ieinteresētajām personām ir iespēja līdzdarboties attīstības plānošanas dokumenta izstrādē;
- atklātības principu — attīstības plānošanas process ir atklāts, un sabiedrība tiek informēta par attīstības plānošanas un atbalsta pasākumiem un to rezultātiem, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus;

Teritorijas attīstības plānošanas likums attiecībā uz sabiedrības iesaisti papildus definē arī šādus principus:

- vienlīdzīgu iespēju princips — nozaru un teritoriālās, kā arī privātpersonu un sabiedrības intereses tiek vērtētas kopsakarībā ar mērķi veicināt attiecīgās teritorijas ilgtspējīgu attīstību;
- atklātības princips — teritorijas attīstības plānošanā un dokumentu izstrādē iesaista sabiedrību un nodrošina informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu.

Sabiedrības līdzdalību teritorijas attīstības plānošanā konkrētāk nosaka Teritorijas attīstības plānošanas likuma 4. pants:

„(1) Teritorijas attīstību plāno, iesaistot sabiedrību. Plānošanas līmenim atbilstošai institūcijai ir pienākums nodrošināt informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu, kā arī noskaidrot sabiedrības viedokli un organizēt sabiedrības līdzdalību attiecīgās teritorijas attīstības plānošanā, sniedzot pēc iespējas plašu un saprotamu informāciju.

(2) Sabiedrības līdzdalību teritorijas attīstības plānošanā atbilstoši plānošanas līmenim nodrošina attiecīgā valsts institūcija, plānošanas reģions vai vietējā pašvaldība saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kuros noteiktas prasības sabiedrības līdzdalībai.

(3) Lai nodrošinātu teritorijas plānojuma sabiedrisko apspriešanu, attiecīgā institūcija konsultējas ar sabiedrību pirms lēmumu pieņemšanas. Institūcija savā mājaslapā internetā publicē informāciju par teritorijas plānojuma un tā grozījumu izstrādes uzsākšanu, sabiedriskās apspriešanas kārtību, vietu un termiņiem, par to, kur un kad var iepazīties ar attiecīgās teritorijas plānojumu un tā grozījumiem un kā iesniedzami rakstveida priekšlikumi un atsauksmes.

(4) Sabiedrības līdzdalības procesā līdzsvaru privātpersonu un sabiedrības intereses ar teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespējām.

(5) Ikvienam ir tiesības iepazīties ar spēkā esošajiem un sabiedriskajai apspriešanai nodotajiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, piedalīties to sabiedriskajā apspriešanā, izteikt un aizstāvēt savu viedokli un noteiktā termiņā iesniegt rakstveida priekšlikumus.

(6) Šā panta otrajā daļā minētajām institūcijām, izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, ir pienākums līdzsvaroti izvērtēt izteiktos priekšlikumus un savus lēmumus pamatot, kā arī paziņot tos sabiedrībai un priekšlikumu iesniedzējiem”.

Detalizētāk sabiedrības iesaistes procedūra ir noteikta Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Ņemot vērā, ka teritorijas plānojuma un lokālplānojuma risinājumi skar ja ne visas, tad lielākās sabiedrības daļas intereses, to izstrādāšanas gaitā ir paredzēti¹⁴ plaši informatīvi un sabiedrību iesaistoši pasākumi- tiek organizēta izstrādātā dokumenta redakcijas publiskā apspriešana, kura ilgst vismaz 4 nedēļas; ir jānodrošina vieta un laiks, kad sabiedrība var iepazīties ar dokumentu; jāorganizē sabiedrības līdzdalības pasākumi; jānodrošina iespējas sniegt sabiedrības indivīdam konsultācijas par izstrādātā plānojuma redakciju. Sabiedriskās apspriešanas laikā plānojumam ir jābūt brīvi pieejamam ne tikai drukātā formātā, bet arī interneta vidē - TAPIS¹⁵ un pašvaldības tīmekļa vietnē. Pēc sabiedriskās apspriešanas rezultātu apkopošanas pašvaldībai ir jāsaņem pārskaits par institūciju atzinumiem un privātpersonu saņemtajiem priekšlikumiem un iebildumiem, to vērā ņemšanu vai noraidīšanu, norādot noraidījuma pamatojumu.

Sabiedrības līdzdarbošanās teritorijas attīstībā nebeidzas ar tās plānošanu, bet turpinās arī tā ieviešanas gaitā. **Būvniecības likums šobrīd** (2013. gads) nosaka gadījumus, kad sabiedrība ir iesaistāma būvniecības ieceres publiskajā apspriešanā (12. pants). Piemēram, būve pasliktina iedzīvotāju sadzīves apstākļus, samazina nekustamā īpašuma vērtību, ietekmē vidi u.c. gadījumi, kas noteikti Būvniecības likumā vai arī pašvaldības apbūves noteikumos.

Līdzšinējā kārtībā bieži vien noveda pie situācijas, ka teritorijas attīstītājs/investors nokļuva nepaskaužamā situācijā, jo jautājumi, kurus būtu bijis jāizdiskutē plānošanas laikā, tiek pacelti būvniecības procesa ietvaros, tādējādi radot zaudējumus investoram un novedot pašvaldību līdz atbildībai tiesā.

Pasaules Bankas pētījumā „Doing Business” ietvertais vērtējums liecina, ka būvniecības saskaņošanas procedūru ziņā Latvija ir 78. vietā. Oficiālās būvniecības saskaņošanas procedūras Rīgā vidēja lieluma noliktavas būvniecībai un tās pieslēgšanai komunikāciju tīkliem prasa 187 dienas, izpildot 25 dažādas procedūras. Salīdzinājumam – Dānijā būvniecības saskaņošanai jāveic 6 procedūras, Igaunijā – 13. Dānijā saskaņošanu var veikt 69 dienās, Igaunijā – 118 dienās.¹⁶

Pašlaik ir pieņemts jauns **Būvniecības likums**, kurš **stāsies spēkā 2014. gada 1. februārī**, un kurā vairs nav paredzēta būvniecības publiskā apspriešana. Likumprojektā ietvertais atklātības princips būvniecības procesā balstīts uz Latvijas Republikas Satversmes 115.pantu, kā arī ievērojot 1998. gada Orhūsas Konvenciju "Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem" (Convention on Access to Information Public Participation, Public Participation in Decision-Making and Access to Justice on Environmental Issue). Būvniecības likumā noteiks, ka „par būvniecības ieceri pašvaldības noteikta institūcija vai amatpersona paziņo sabiedrībai triju darba dienu laikā no attiecīgās būvniecības ieceres iesnieguma saņemšanas dienas, publicējot attiecīgo informāciju pašvaldības mājaslapā internetā un būvniecības informācijas sistēmā”. Publikācijā būs jānorāda būves realizācijas vieta un veids, savukārt pasūtītājam 5 dienu laikā jāinformē sabiedrība pie attiecīgās zemes vienības izstādot būvtafeli.

¹⁴ Atbilstoši MK 2012. gada 16. oktobra noteikumu Nr. 711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 79., 82.,83.,84.,86.,88.,93., 96. punktam.

¹⁵ TAPIS vēl nav ieviesta.

¹⁶ Likumprojekta "Būvniecības likums" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

1.3. Sabiedrības iesaistes prasības Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos

Rīgas teritorijas plānojumā 2006.-2018. gadam ir noteikti gadījumi, kad un kādā veidā sabiedrība var iesaistīties plānojuma ieviešanas procesā. Var izšķirt divus galvenos sabiedrības iesaistes pasākumus – detālplānojums un būvniecības publiskā apspriešana. Atsevišķos gadījumos risinājumi ir arī jāsaskaņo ar kaimiņu zemes (nekustamā īpašuma) īpašniekiem.

Atbilstoši TIAN detālplānojumu ir jāizstrādā gadījumos, kad to paredz augstākā līmeņa normatīvie akti, teritorijās, kuras norādītas plānojuma kartogrāfiskajā materiālā un citos gadījumos, kad ir svarīgi noskaidrot plašāku sabiedrības viedokli un saskaņot dažādās intereses, veicot turpmāku pilsētas plānošanu:

- 250.15 Jaunas piestātnes būvniecība ir atļauta, izstrādājot detālplānojumu.
- 250.17 Piestātņu ar ietilpību 25 un vairāk kuģošanas līdzekļiem (laivu un jahtu osta) izvietošana atļauta Plānojuma grafiskās daļas plānā „Publiski pieejamās krastmalas un ūdens teritoriju izmantošana” (20.pielikums) norādītajās laivu un jahtu ostās, izstrādājot detālplānojumu, kura robežās ietver laivu un jahtu ostai nepieciešamo sauszemes teritorijas daļu atbilstoši plānotajai ostas funkcijai.
- 250.20 Peldošu būvju un kuģošanas līdzekļu ar publiskām funkcijām (viesnīca kuģošanas līdzekļi, kultūras objekts, sabiedriskās ēdināšanas un tirdzniecības objekts, sporta objekts, kas tieši saistīts ar ūdens izmantošanu, zinātniskās petniecības iestāde un laboratorija, upju pasažieru stacija) izvietošana atļauta Plānojuma grafiskās daļas plānā „Publiski pieejamās krastmalas un ūdens teritoriju izmantošana” (20.pielikums) norādītajās peldošu būvju un peldmāju teritorijās, izstrādājot detālplānojumu, un 250.16, 250.17 punktā norādītajās vietās.
- 250.21 Peldmāju izvietošana atļauta Plānojuma grafiskās daļas plānā „Publiski pieejamās krastmalas un ūdens teritoriju izmantošana” (20.pielikums) norādītajās peldošu būvju un peldmāju teritorijās, izstrādājot detālplānojumu.
431. Savrupmāju apbūves teritorija (SDz) ir teritorija, kur atļautā izmantošana ir šādu būvju būvniecība un izmantošana:
- 431.8. vietējas nozīmes tirdzniecības un pakalpojumu objekts (jaunbūve vai rekonstrukcija), izstrādājot detālplānojumu;
- 452.1. ja iekšpagalmā izveidojusies teritorija, kuru veido vairāku neapbūvētu zemesgabalu daļas, kas nav daudzdzīvokļu namam piesaistītie zemesgabali, jaunu apbūvi var veikt, izstrādājot visu saistīto zemesgabalu teritorijas detālplānojumu;
- 459.9.daudzdzīvokļu namu iekšpagalmos jaunas apbūves iecere un tās izvietojums izvērtējams, ņemot vērā apbūves intensitātes, brīvās teritorijas rādītāja un insolācijas prasības, kā arī atkarībā no zemes īpašuma situācijas;
- 459.9.1. ja iekšpagalmā izveidojusies teritorija, kuru veido vairāku zemesgabalu daļas, kas nav daudzdzīvokļu mājai piesaistītie zemesgabali, jaunu apbūvi var veikt, izstrādājot visu saistīto zemesgabalu teritorijas detālplānojumu;
461. Jauktas apbūves ar ražošanas un komercdarbības funkciju teritorijā būvju izmantošana un būvniecība dzīvojamai funkcijai (savrupmāja, diviņu māja, rindu māja un daudzdzīvokļu nams) atļauta, ja pilnībā aptver vismaz vienu kvartālu un ir pamatota ar detālplānojumu;
470. Teritoriju, kur pirms šā Plānojuma spēkā stāšanās nav bijusi noteikta Centru apbūves teritorija, detālplānojumos var noteikt lielāku minimālo apbūves intensitāti, lai novērstu teritoriju ekstensīvu izmantošanu, kā arī paredzēt apbūves veikšanu bez būvniecības sadalīšanas kārtās.
510. Pašreizējās un plānotās sarkano līniju robežas projektē un nosaka detālplānojumā un pašvaldības teritorijas plānojumā;
- 518.5. meža parkā „Mežaparks” apbūve atļauta, tikai izstrādājot lokālplānojumu.
589. Īstenojot konkrētu attīstības priekšlikumu, detalizējot Plānojumā vai lokālplānojumā noteiktās prasības, detālplānojumu izstrādā:
- 589.1. ja tas noteikts normatīvajos aktos, tai skaitā šajos saistošajos noteikumos;
- 589.2. teritorijām, kas noteiktas Plānojuma grafiskās daļas plānā „Galvenās aizsargjoslas un citi zemesgabalu izmantošanas aprobežojumi” (17.pielikums) (ar dzelteniem melni svītrotu līniju) un nosauktas šo saistošo noteikumu 12.pielikumā;
- 589.3. teritorijas apbūvei, kas atbilst vismaz trijām no šādām pazīmēm:
- 589.3.1. teritorijai paredzēts vienots teritorijas labiekārtojums (piemēram, vienots gājēju ceļu tīkls, apstādījumi, kopīga teritorija saimnieciskiem mērķiem, bērnu rotaļu vai sporta laukums u.tml.);
- 589.3.2. nepieciešama projektējamu B, C, D un E kategorijas ielu izbūve;
- 589.3.3. kopīga transportlīdzekļu novietne uz diviem un vairāk zemesgabaliem;
- 589.3.4. teritorijai nepieciešams sabiedriskā transporta nodrošinājums;
- 589.3.5. teritorijai nepieciešama inženiertehniskā sagatavošana;
- 589.3.6. pamatoties uz sociālās infrastruktūras aprēķinu, detālplānojuma teritorijā nepieciešama izglītības iestāde;
- 589.3.7. apbūvi paredzēts veikt pa kārtām, paredzot tām atbilstošu zemesgabala/ zemesgabalu sadali;

589.3.8. būvniecības iecere aptver viena vai vairāku kvartālu attīstību;
589.3.9. paredzēta daudzfunkcionāla apbūve (apbūve, kas ietver vairākas funkcijas, kas atļautas attiecīgajam teritorijas, kurā apbūve atrodas, izmantošanas veidam), kas atrodas dažādās apbūves teritorijās ar dažādu atļauto stāvu skaitu.”
591. Pieņemot pamatotu lēmumu, Rīgas dome var paredzēt detālplānojuma izstrādes uzsākšanu arī citām teritorijām.

Kā otrs nozīmīgākais sabiedrības līdzdalības nodrošināšanas veids Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018. g. ieviešanā, ir noteikts **būvniecības publiskās apspriešanas** process.

302. Būvniecību, kuras rezultātā tiek vairāk kā divas reizes samazināta esošo būvju vai to daļu insolācija (bet ne mazāk kā līdz minimālajam normatīvu noteiktajam līmenim), pielaujama, veicot publiskās apspriešanas procedūru.
452.2. ja iekšpagalmā izveidojusies daudzdzīvokļu namam nepiesaistīta teritorija, kuru veido viens zemesgabals vai viena zemesgabala daļa, jaunai apbūvei piemēro būvniecības ieceres publisko apspriešanu;
458. Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorijā, kurā ir esoša ražošana vai infrastruktūra, kas ir piemērota ražošanas funkcijai, atļauta būvju izmantošana un jaunu būvju būvniecība vieglās ražošanas vajadzībām, bet jaunu būvniecību vai rekonstrukciju, kuras rezultātā tiek palielināta esošo būvju platība, var veikt, ja ir veikta paredzētās buves publiskā apspriešana.”
459.9.2. ja iekšpagalmā izveidojusies daudzdzīvokļu mājai nepiesaistīta teritorija, kuru veido viens zemesgabals vai viena zemesgabala daļa, jaunai apbūvei piemēro būvniecības ieceres publisko apspriešanu.”
601. Izvērtējot detālplānojumu publiskās apspriešanas rezultātus un priekšlikumus, ņem vērā principus un kritērijus, kas jāievēro pašvaldības teritorijas attīstības plānošanā.

Lai būvvalde varētu pieņemt pamatotu lēmumu par būvniecības publiskās apspriešanas rīkošanu vai nerīkošanu, attīstītājs sagatavo atzinumu par būvniecības iespējamo ietekmi uz apkārtējās vides stāvokli, iedzīvotāju sadzīves apstākļiem un nekustamā īpašuma vērtību. Ja atzinuma izstrādes laikā ir saprasts, ka izpildās kāds no zemāk minētajiem kritērijiem, būvvalde piemēro būvniecības publisko apspriešanu.

608. Būvniecības publiskā apspriešana:
608.1. Būvvalde, pirms tā pieņem lēmumu par būvniecību, nodrošina paredzētās buves publisku apspriešanu, ja būve būtiski:
608.1.1. pasliktinās iedzīvotāju sadzīves apstākļus;
608.1.2. samazinās nekustamā īpašuma vērtību;
608.1.3. ietekmēs vidi, bet tai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
608.2. neatkarīgi no 608.1.apakšpunktā minētajiem gadījumiem, Būvvalde, pirms tā pieņem lēmumu par būvniecību, nodrošina paredzētās buves publisku apspriešanu, ja buves publiskā apspriešana ir paredzēta šajos saistošajos noteikumos; (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar RD 18.06.2013. saistošajiem noteikumiem Nr.219)
608.3. lai izvērtētu būvniecības ieceres publiskās apspriešanas nepieciešamību, Būvvalde pieprasa:
608.3.1. no attiecīgām institūcijām (atbilstoši Vispārīgajos būvnoteikumos noteiktajam prasībām) – dokumentus un informāciju, kas attiecas uz būvniecības iesniegumā – uzskaites kartē norādīto zemesgabalu vai uz tā esošo būvi;
608.3.2. no būvniecības ierosinātāja – nepieciešamos papildus aprēķinus un citus dokumentus (novērtējumus, atzinumus un tml.);
608.4. būvniecības ierosinātājs pasūta un apmaksā Būvvaldes pieprasītos atzinumus, novērtējumus un citus materiālus;
608.5. (Svītrots ar RD 18.06.2013. saistošajiem noteikumiem Nr.219)
608.6. iecerētās buves ietekmi uz nekustamā īpašuma vērtību izvērtē sertificēts nekustamā īpašuma vērtētājs, prognozējot iecerētās buves ietekmi uz blakus esošajiem nekustamajiem īpašumiem. Buves publiskā apspriešana sakarā ar nekustamā īpašuma vērtības samazināšanos ir nepieciešama, ja no sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja atzinuma secināms, ka apkārt esošo nekustamo īpašumu tirgus vērtība būtiski samazināsies;
608.7. par vidi būtiski ietekmējošiem uzskatāmi šo saistošo noteikumu 608.5.punktā minētie ar vidi saistītie faktori, kā arī šādi faktori:
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar RD 18.06.2013. saistošajiem noteikumiem Nr.219)
608.7.1. buve vai tās labiekārtojums izmaina esošo reljefu vairāk kā par 1,3 m (šis kritērijs nav attiecināms uz atsevišķu bedru aizberšanu);
608.7.2. tiek būtiski mainīta krasta līnija ūdenstīlēm ārpus ostas teritorijas;
608.8. Būvvalde var ņemt vērā arī citus apstākļus, kas liecina, ka būve būtiski pasliktinās iedzīvotāju sadzīves apstākļus, samazinās nekustamā īpašuma vērtību vai ietekmēs vidi, argumentus par šiem apstākļiem ietverot lēmumā, ar kuru tiek noteikta publiskās apspriešanas nepieciešamība;
608.9. ja Būvvaldes rīcībā esošie dokumenti un saņemtie materiāli liecina, ka iecerētā buve būtiski pasliktinās iedzīvotāju sadzīves apstākļus vai būtiski samazinās nekustamā īpašuma vērtību, vai būtiski ietekmēs vidi, bet tai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kā arī to paredzēts izvērtēt teritorijā,

*kurai nav spēkā esošs detaļplānojums, Būvvalde pieņem lēmumu rīkot publisko apspriešanu un sniedz būvniecības ieceres iesniedzējam nosacījumus publiskās apspriešanas organizēšanai;
608.10. publisko apspriešanu organizē un izdevumus sedz ierosinātājs. Publiskās apspriešanas procedūras organizēšanu ierosinātājs saskaņo ar Būvvaldi. Publisko apspriešanu rīko saskaņā ar MK 2007.gada 22.maija noteikumiem Nr.331 „Paredzētās būves publiskās apspriešanas kārtība”.*

Nemot vērā, ka MK 2007. gada 22. maija noteikumi Nr.331 „Paredzētās būves publiskās apspriešanas kārtība” zaudēs spēku, jaunajā teritorijas plānojumā ir jāizvērtē nepieciešamība un iespējas jaunā Rīgas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvert prasības konkrētu objektu apspriešanai.

2. Sabiedrības līdzdalība Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018. g. izstrādē un ieviešanā

2.1. Sabiedrības iesaiste Rīgas teritorijas plānojuma izstrādē

Rīgas pilsēta bija viena no pirmajām, kas plānojuma izstrādes sabiedrisko apspriešanu uztvēra ne tikai formāli, bet mēģināja procesu parādīt kā interesantu un aizraujošu, iesaistot pēc iespējas lielāku sabiedrības daļu. Lai iesaistītu sabiedrību Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018. gadam izstrādē, tika organizēta sabiedrības iesaistīšanas kampaņa

"Es daru Rīgu", kas norisinājās no 2004. gada 30. marta līdz 17. aprīlim. Akcijas laikā tika organizēti atklāšanas preses konference, uzsākta iedzīvotāju anketēšana uz ielām u.c. sabiedriskās vietās, tika izveidota akcijas "Es daru Rīgu" mājas lapa www.rigai.lv, iedzīvotāji savas idejas un priekšlikumus varēja izteikt telefoniski zvanot uz bezmaksas „Ideju tālruni” vai nosūtot īsziņu („Īsziņa Rīgas mēram”). Ideju konkursa ietvaros "No sirds un no rajona" mūziķis Ozols kopā ar jauniešu organizāciju "Avantis" piesaistīja jauniešu auditoriju. Labāko ideju autori saņēma velosipēdu. Tika organizētas arī dažādu nozaru sanāksmes, piemēram, brokastis ar sporta, kultūras un izglītības darbiniekiem vai nevalstisko organizāciju līderu brokastis ar Rīgas domes pārstāvjiem. Kampaņas laikā tika organizēti tematiski forumi, izstādes, talkas, akcijas/konkursi lielveikalos, sabiedriskajā transportā. Iedzīvotāju informēšanai tika izmantoti arī sastrēguma laiki, tādējādi liekot aizdomāties braucējiem par plānojuma nozīmi pat tik ikdienišķā lietā kā satiksme. Kampaņa noslēdzās ar grandiozu koncertu ar slavenu mūziķu piedalīšanos. Apspriešana tika organizēta kā svētki.

Cauri visam akcijas laikam kā vienojošs elements bija logo - Rīgas zelta gailis. Logo ne tikai rotāja plakātus un izdales materiālus, bet pastaigājās arī Rīgas ielās, aptaujājot iedzīvotājus. Logo savu dzīvi turpināja arī uz cita veida plānošanas dokumentiem, tādējādi uzsverot dokumentu integritāti.

Kampaņas „Es daru Rīgu” ietvaros tika saņemti apmēram **12 000** priekšlikumu, savukārt, izstrādājot plānojuma 2009. gada grozījumus, kad netika organizēta skaļa un visaptveroša kampaņa, tika saņemti tikai 2585 iesniegumi, priekšlikumi un viedokļi. Tas liecina par interaktīvas, ieinteresētas pieejas lietderību un nepieciešamību. Jāatzīst gan, ka šādas kampaņas organizēšana nav ikdienas pasākums, jo 2004. gadā tā izmaksāja gandrīz 100 000 latu, tomēr tas ir ceļš, kas ejams arī jaunā plānojuma izstrādē, papildus izmantojot jaunās tehnoloģijas un iespējas informēšanai un iesaistei.

2.2. Aktīvākās nevalstiskās organizācijas

Aktīvākas un reizēm arī produktīvas diskusijas noris brīdī, kad iedzīvotāji apvienojas, lai paustu un aizstāvētu savas idejas. Tā piemēram radās kustība KKK (Kreisā krasta kustība), kurā apvienojās jaunieši, eksperti un sabiedriskās organizācijas, kas ne tikai saskatīja sabiedriskajā apspriešanai nodotajā Daugavas kreisā krasta silueta koncepcijas projektā daudzas nepilnības, bet arī vēlējās kaut ko mainīt jau pierastajā procesā lēmumu pieņemšanas procesā. Līdzīgā veidā, apvienojoties kāda konkrēta jautājuma risināšanai vai procesa virzīšanai, radušās arī citas iedzīvotāju un sabiedrisko organizāciju iniciatīvas - Mežaparka attīstības biedrība, Vecmīlgrāvja aizsardzības biedrība, Sarkandaugavas attīstības biedrība.

Mežaparka attīstības biedrība reģistrēta 1997. gadā, sākotnēji izveidojoties kā domubiedru pulciņš, kurš kopīgi plānoja un organizēja vietēja mēroga pasākumus, šodien aktīvi piedalās savas apkaimes plānošanā izsakot viedokli sākot no teritorijas plānojuma līmeņa līdz pat, piemēram, trokšņu barjeras izveidei.

Vecmīlgrāvja attīstības biedrībā izveidojās 2007. gadā un šobrīd tajā ir vairāk kā 140 biedru, kuri kopīgi, piemēram, iebilsts pret "Port Magnat" plāniem palielināt akmeņogļu pārkraušanu vai arī aktīvi līdzdarbojas kompleksa "Ziemeļblāzma" attīstības veicināšanā.

Sarkandaugavas attīstības biedrība aktīvi rosās vietēja mēroga pasākumu organizēšanā, uztraucas par gaisa piesārņojuma problēmām, Tvaika ielas paplašināšanu, kā arī par lielāka mēroga pilsētas plānošanas jautājumiem. Ir precedenti, ka vienas problēmas risinājumam apvienojas vairākas biedrības. Tā piemēram, lai rastu skaidrojumu par Fertilizer Terminal drošumu, kopīgi problēmas risinājumu meklēja biedrība „Kundziņsala”, Vecmīlgrāvja attīstības biedrība un Sarkandaugavas attīstības biedrība. **Biedrība „Kundziņsala”** pārstāv 400 Kundziņsalas iedzīvotājus.

„**Vecrīgas biedrības**” galvenie deklarētie uzdevumi ir Vecrīgas saimnieciskie jautājumi, drošība, viesmīlība un iespējas, kā arī jautājums par sinerģiju Vecrīgas izcilībai un kvalitatīvai dzīves telpai. „Vecrīgas biedrība” dibināta 2009. gadā.

2.3. Sabiedrības līdzdalības atspoguļojums medijos

Izstrādājot teritorijas plānojumu 2006.-2018. gadam, tika organizētas un iniciētas dažādas diskusijas, kuras parādījās arī medijos. Galvenokārt gan tās bija viedokļu apmaiņas nozaru ekspertu un profesionāļu vidū, mazāk- iedzīvotāju izteikti, tomēr bija jautājumi, kuri izsauca iedzīvotāju neapmierinātību:

- gandrīz tūkstotis Mangaļsalas, Daugavgrīvas un Kundziņsalas iedzīvotāju iniciatīvas grupas pārstāvju 2005. gadā prasīja apturēt Rīgas attīstības plāna tālāko virzību, iebilstot pret Rīgas brīvostas paplašināšanās uz Piejūras dabas parka rēķina;
- vairāk kā 4000 priekšlikumi tika saņemti par Uzvaras parka attīstību, no kuriem 1300 uzskatīja, ka parks saglabājams kā zaļā zona, kas arī plānojumā tika ievērtēts;
- daudz diskusiju bija par jautājumiem, kas saistīti ar mazdārziņiem un to turpmāko izmantošanu. Vienā no šādām teritorijām šobrīd ir uzcelta „Arēna Rīga”, Lucavsalā izveidota pilsētas aktīvās atpūtas zona.

Lai arī ir zināms, ka vienošanās par pilsētas attīstību notiek teritorijas plānojuma izstrādes procesa laikā, diemžēl lielākā daļa diskusiju par konkrētas teritorijas attīstību notiek brīdī, kad investors ir uzsācis teritorijas plānojumā noteikto atļauto izmantošanu realizāciju. Medijos visbiežāk tiek atspoguļotas konfliktsituācijas par gadījumiem, kad attīstības teritorijas skar esošu dzīvojamo apbūvi- iekšpagalmu apbūve; jaunu daudzdzīvokļu ēku būvniecība esošo mājokļu tuvumā; lielu, jaunu apjomu būve (veikali, tirdzniecības centri); jaunu apbūvju veidošana, ja tā saistīta ar koku izciršanu, satiksmes infrastruktūras objektu būvniecība, piemēram:

- cauri gadiem dažādos medijos ar lielāku vai mazāku intensitāti tiek apspriests jautājums par zemes vienības apbūvi Brīvības gatvē 462 jeb Baložu kāpu, kur uzņēmēji jau kopš 2004. gada mēģina panākt DUS būvniecību. Šis gadījums ir spilgts piemērs tam, ka teritorijas plānojuma ietvaros netiek panākta sabiedrības savstarpējā vienošanās, bet gan tā tiek pārcelta uz projekta realizācijas laiku. DUS būvniecībai izraudzītais zemes gabals pēc teritorijas plānojuma atrodas jauktas apbūves teritorijā, kurā ir pieļaujama arī DUS izveide;
- ievērojamu sabiedrības viļņošanos izraisīja Ziemeļu transporta koridora projekts. Lai arī 2011. gadā tika apstiprināts arī 3.un 4. kārtas skiču projekts, ceļš līdz tam nebija viegls un, domājams, līdz realizācijai būs vēl grūtāks, jo lielais satiksmes infrastruktūras objekts skar daudzu rīdzinieku intereses. Piemēram, sabiedriskās apspriešanas laikā par Ziemeļu transporta koridora otrā posma variantiem saņemtas vairāk nekā 500 atsauksmes;
- aptuveni 100 Mūkupurva, Sieksātes, Grenču, Nīkrāces un Gavieztes ielas iedzīvotāji 2010. gadā iebilda lidostas „Rīgas” paplašināšanās plāniem (dzelzceļa atzara būvniecība no esošā Rīgas–Tukuma dzelzceļa līdz lidostai);
- sākot jau no 2005. gada medijos bija manāma informācija par Kr. Valdemāra ielas 143./145. iekšpagalmu apbūvi un koku izciršanu., kas turpinājās arī laikā, kad bija apstiprināts jaunais teritorijas plāns. Pilsētas būvvalde projektu apstiprināja laikā, kad noteikumi par sabiedriskās apspriešanas organizēšanu

nebija obligāti, tāpēc iedzīvotāju viedoklis netika uzklauts. 2007. gadā tiesa būvatļauja tika anulēta. Jauna būvniecības publiskā apriešana nav notikusi. Lielu nozīmi šīs lietas atrisinājumā deva konflikts par Brīvības gatves 352 iekšpagalma apbūvi, kas gan notika pirms jaunā plānojuma apstiprināšanas, bet vēlreiz uzsver sabiedrības līdzdalības nozīmību plāna leģitimitātes nodrošināšanā. Minētajā adresē būvniecības ieceres publiskā apspriešana tika organizēta arī 2008. gadā, tika saņemti 500 iebildumi. Publiskās apspriešanas iecere piesaistīja arī mediju uzmanību, iecere netika atbalstīta;

- iedzīvotāju neapmierinātību 2007. gadā izraisīja ciemata „Gadalaiki” būvniecība Juglas ezera krastā. Kā zināms, būvniecība ir atļauta un daļēji realizēta;
- vairāk nekā 500 iedzīvotāju iebilda pret daudzstāvu dzīvojamās ēkas būvniecību A. Deglava ielā, kur ierosinātā būvniecības iecere paredzēja deviņu stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas būvniecību, kurā būtu 78 dzīvokļi, kā arī 75 pazemes un 13 virszemes autostāvvietas. Rezultātā Rīgas domes Pilsētas attīstības komiteja neatbalstīja daudzstāvu dzīvojamās ēkas būvniecību;
- kā ziņo NRA, 2003. gada vasarā 80 Kuģu ielas 22, Staraja Rusas ielas 5 un Valguma ielas 21 trīs stāvu māju iedzīvotāji iebilda pret piecstāvu nama būvniecību iekšpagalmā, Staraja Rusas ielā 8. Būvniecības publiskā apspriešana netika organizēta, pamatojoties uz būvniecības ieceres izvērtējuma rezultātiem. Koku ciršanas publiskās apspriešanas laikā saņemtas 164 pozitīvas, 160 negatīvas atsauksmes. Tika izdots PAU.
- iedzīvotāju iebildumi brīdī, kad ir uzsākta būvniecība, bieži rosina investorus apsvērt domu neturpināt investēšanu Rīgas pilsētā. SIA Homburg Bikernieku Properties (HBP) plānoja būvēt tirdzniecības centru Biķernieku ielā 121, iedzīvotāji apstrīdēja būvatļauju. Būvniecības publiskā apspriešana netika organizēta, jo būvniecības ieceres izvērtējums neliecināja par būtisku kaitniecību videi, samazinātu iedzīvotāju nekustamā īpašuma vērtību vai sadzīves apstākļus;
- portāls Ir.lv 2011. gada martā informēja, ka vismaz 70 āgenskalniešu iebilst pret Mazā Arkādija parka (Mazā Nometņu iela) apbūvi. Būvniecības publiskās apspriešanas rezultātā tika saņemtas 500 ieceri noraidošas anketas. Būvniecības iecere netika atbalstīta.

Saistībā ar Rīgas teritorijas plānojuma risinājumiem 2006.-2018. gadam, parādās arī dažādas publikācijas medijos par vienas vai otras zemes vienības vai īpašuma nonākšanu privātā pārvaldībā, kas līdz šim ir bijis neapbūvēts un neapbūvējams pašvaldības vai valsts īpašums, bet pēc plānojuma apstiprināšanas kļuvis, piemēram, par jauktu apbūves zonu- Ķeizarmežs un Ezermalas iela 24/26.

Lai arī laika posmā no 2006.-2013. gadam ir veikti dažādi plānošanas procesi dažādām pilsētai nozīmīgām teritorijā, masu mediju interese ir bijusi neliela. Bieži vien nav izteikts neviens komentārs no interneta portālu apmeklētāju puses. Jāatzīst, ka diskusijas par pilsētas plānošanas dokumentiem galvenokārt notiek nozares profesionāļu un ekspertu vidū.

Veicot masu medijos pieejamās informācijas analīzi par pilsētplānošanas jautājumiem Rīgā, jāsecina, ka sabiedrības interesi galvenokārt piesaista tuvumā esošo teritoriju attīstība, pie tam, arī tikai tad, ja tiek aizskarts konkrētā indivīda interešu loks. Arī turpmāk ir nepieciešams aktīvi iesaistīt sabiedrību kopējās pilsētas attīstības virzības noteikšanā, vienlaikus īpašu sabiedrības uzmanību pievērst jautājumiem, kas varētu tos skart plāna ieviešanas procesa laikā individuāli, tādejādi izvairoties no nevajadzīgām un nekonstruktīvām konfliktsituācijām, piemēram, plāna risinājumus pietuvinot vismaz apkaimju mērogam ar ko iedzīvotājiem ir saprotamāk sevi identificēt. Iedzīvotāju negatīvu attieksmi izpelnās attīstības projekti par kuriem tiem nav savlaicīgas informācijas. No tā var secināt, ka par būvniecības ieceri sabiedrība ir jāinformē pēc iespējas ātrāk, jo lielākoties pretreakciju izraisa nezināšana.

Mediju loma sabiedrības līdzdalības procesa veidošanā ir ļoti nozīmīga. Šobrīd lielākā daļa plašsaziņas līdzekļu - radio, televīzija, avīzes, ziņu portāli - koncentrējas uz negatīva rakstura informāciju, tostarp arī plānošanas jomā. Ņemot vērā, ka Latvijas iedzīvotāju pieredze par teritorijas plānošanu ir neliela, šāda mediju pasniegta informācijas prizma rada nepamatotu un saasinātu sabiedrības neuzticību un neticību plānošanas procesam. Jaunā plānojuma izstrādes gaitā, aktīvāk jāmeklē veidi kā ieinteresēt masu medijus atspoguļot ne tikai protestus, bet arī plānošanas procesa pozitīvos aspektus un iespējas.

2.4. Sabiedrības līdzdalība jaunā plānojuma izstrādē

Par Rīgas pilsētas pašvaldība aktīvi veido interaktīvu kontaktu ar iedzīvotājiem. Piemēram, lai iedzīvotājus iedrošinātu piedalīties pārvaldes procesā, Rīgas pilsētas pašvaldība ir izdevusi bukletu par līdzdalības iespējām - „Iedzīvotāju Ābece”.

Līdzīgi kā iepriekšējā plānošanas perioda dokumentu izstrādē, arī jaunā plānojuma sagatavošanai tiek organizēta sabiedrības līdzdalības kampaņa - „Esi daļa Rīgas”. Pasākumi, procesi, pētījumi un citi jautājumi, kas saistīti ar plānojuma izstrādi, tiek un tiks publicēti interneta vidē. Šobrīd ir izveidota tikai atsevišķa sadaļa kopējā Rīgas pašvaldības interneta vietnē <http://rdpad.lv/uploads/JRTP/index.php>.

Par plānojuma izstrādi ir iespējams izteikties jau tagad, izmantojot pašvaldības e-pakalpojumu sadaļu.

Laba ideja ir mēģināt iedzīvotājus pievērst pilsētas attīstības jautājumiem tieša dzīves vietas tuvumā, īstenojot projektu „Apkaimes” (www.apkaimes.lv). Interneta vietnē iespējams iepazīties ar katras apkaimes raksturojumu, aktualitātēm, statistiku, viedokļiem. Jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros 2013. gada oktobrī un decembrī Rīgas apkaimēs tiks organizētas 18 sanāksmes.

Jau no jūnija sākuma ir uzsākta socioloģiskā aptauja, kurā plānots aptaujāt 7200 rīdzinieku par apkaimju vietējiem centriem, sabiedrisko transportu, autotransporta novietošanas iespējām, pakalpojumu pieejamību, vidi, un citiem konkrētajā apkaimē aktuāliem jautājumiem.

RDPAD ir liela pieredze dialoga veidošanās ar iedzīvotājiem. Arī jaunā plānojuma izstrādē vēlams turpināt izmantot sabiedrības iesaistes metodes, kas vērstas uz pozitīvu rezultātu, piemēram:

- sanāksmes ar iedzīvotājiem teritoriālajās daļās;
- uzņēmēju intervijas;
- e-pastus uz organizācijām, paziņojumi, īsziņas un e-pasti nekustamo īpašumu īpašniekiem,
- tematiskas sanāksmes un darba grupas, konferences, apmācību semināri, radošie (vīziju) semināri, izbraukuma semināri;
- plenērus un svētku pasākumus;
- publikācijas medijos;
- publikācijas un prezentācijas pašvaldību mājas lapās;
- plānošanas dokumenta izstrādes internetvietni/vietnes;
- sociālos medijus - Youtube kanāli, Facebook grupas;
- publiskās apspriešanas materiālus, kuros nav specifiskās dokumentu valodas, bet tie ir uztverami un saprotami, un interesanti plašam sabiedrības lokam;
- vizualizācijas;
- ekspertu uzstāšanās video prezentācijās, video konferences;
- ekspertu aptaujas un sanāksmes.

Liela uzmanība jaunā plānojuma izstrādes laikā ir jāpievērš atgriezeniskajai saitei, lai sabiedrībā neveidotos viedoklis, ka „mūs jau tāpat neņems vērā”. Pirms sabiedriskās apspriešanas uzsākšanas, sabiedrībai būtu jāskaidro, kādā veidā un pēc kādiem kritērijiem priekšlikumi tiks izvērtēti; sanāksmju beigās ir jāspēj nodefinēt galvenās panāktās vienošanās, kuras atzīmējamas arī protokolos un tie nekavējoties jādara publiski, lai noņemtu jebkuras šaubas par atklātumu.

Uzsākot sabiedriskās apspriešanas procedūru, sabiedrībai ir jāpaskaidro tās loma plāna izstrādes procesā. Sabiedrības vēlmes un domas ir krasi atšķirīgas un pretrunīgas un tās visas vienkārši nav iespējams ievērot „viens pret vienu”. Profesionāļu, plāna izstrādātāju uzdevums ir tos uz klausīt, izvērtēt un saskaņot, lai rezultātā politiķiem būtu skaidra argumentācija viena vai otra iespējami labākā lēmuma pieņemšanai. Sabiedrība ir padomdevējs pašas izvirzītajiem lēmuma pieņēmējiem.

6.pielikums. Portāls A4D - par Rīgas plānošanas tēmu

Komentāri un viedokļi platformā A4D par Rīgas teritorijas plānojumu, to maiņa laika gaitā – kas, kā, vai mainījies viedokļi par apbūves apjomiem, nozīmīgajām vietām, u.c.

A4D ir tīmekļa medijs – vienīgā šāda veida arhitektūrai un pilsētu attīstībai (urbānismam) veltīta tematiska platforma latviešu valodā, tāpēc to ikdienā turpat jau 10 gadus lasa liela daļa Latvijas arhitekti, arhitektūras studenti un interesenti. Portāls ir sabiedriska iniciatīva, ko finansē nodibinājums Arhitektūras veicināšanas fonds. Lai arī A4D veidota kā atvērta un demokrātiska platforma, kurā tiek pausti dažādi viedokļi, portāls redaktora vadībā gadu gaitā izveidojis savas nostādnes un vadlīnijas, kas tiek paustas gan atsevišķos rakstos, gan materiālu atlasē kopumā. A4D redakcijas uzstādījums ir uzlūkot arhitektūru kā sociālu un ētisku disciplīnu, ne vien kā estētisku un tehnisku, kā tas ierasts profesionāļu vidē Latvijā. Galvenokārt pateicoties redaktora ieinteresētībai pilsētu attīstības jautājumos, regulāri parādās arī pilsētplānošanas tēmai veltītas publikācijas.

Reizēm komentāru diskusiju raisa nevis pats raksts, bet tieši kāds rosinošs, provokatīvs komentārs. Diskusiju līmenis un kvalitāte ir dažāda, tomēr jāatzīst, ka laika gaitā šis līmenis kopumā ir ievērojami audzis – daudz vairāk ir saturīgu, argumentētu viedokļu izklāstu, daudz vairāk komentētāju parakstās ar savu vārdu.

Nepārprotami, ka lielāka interese ir par platformā publicētajiem arhitektūras, nevis plānošana projektiem. Pārskatā ir ietverti ne tikai plānošanas tematikai atbilstošas publikācijas, bet arī pilsētas mēroga arhitektūras projekti, kur runa par ko vairāk nekā atsevišķu gruntsgabals, bet lielākām vienībām (kvartāli un citas lielākas teritorijas), bieži ietverot arī pilsētas publisko ārtelpu.

VAIRĀK APSPRIESTĀS TĒMAS UN PUBLIKĀCIJAS. PĀRSKATS PA GADIEM

(A4D darbojas no 2003. gada rudens, bet vairāk pilsētas mēroga tēmām pievērsies pēc redaktoru maiņas 2005. gadā, savukārt daļa 2005. un 2006. gada arhīvu tika zaudēta un nav atjaunojama)

2006. gads

- Spīķeru starptautiskā plenēra darbu apskats un projektu publikācijas raisīja interesi un komentāru diskusijas (38 komentāri pie galvenā raksta + arī pie konkrēto projektiem). Galvenā sarunu tēma – par plenēriem kā pilsētplānošanas instrumentu, to mīnusiem un plusiem (tai laikā Rīgā regulāri tika rīkoti starptautiski arhitektūras plenēri kādu teritoriju attīstība spriekšlikumu meklēšanai). Atzinīgi vārdi veltīti biroja *Snobetta* priekšlikuma, kas ar vērienīgu, radikālu iejaukšanos piedāvā izveidot jēdzīgu vietu un telpiski sakārtot Spīķeru, turgus un autoostas rajonu.
- Spraigas diskusijas pie rakstiem par pilsētībūvnieciska mēroga projektiem – kompānijas „Merks” redzējumu Skanstes ielas apkaimē (29 komentāri) un OMA Andrejsalas projektu (19 komentāri). Kritiski komentāri par „Merks” piedāvāto vīziju Skanstes ielas rajonam, kur veidojas suburbāna, ne pilsētnieciska vide. Visumā atzinīgi komentāri par OMA priekšlikumu Andrejsalai un Eksportostai, šaubotes avirāk par šāda projekta sasaisti ar pārējo Rīgu, integrāciju pilsētā.

2007. gads

- Viens no nozīmīgākajiem gada notikumiem pilsētplānošanas jomā varētu būt starptautisks konkurss Rīgas administratīvajam centram Torņakalnā. Plašākas viedokļu apmaiņas komentāros raisīja konkursa godalgoto projektu publikācijas, it īpaši pie raksta, kas analizēja konkursu un vispārējās priekšlikumu nostādnes (31 komentārs), – par konkursa jēgu, par satiksmes departamenta nosprausto transporta shēmu, kurā dominē doma par Rīgu kā automašīnu pilsētu, kā arī – par iespējam mūsdienās vispār radīt tādus milzu centrus, paužot gan skepsi un šaubas, gan arī optimistiskākus viedokļus.
- Debates rosināja raksts, kas kritiski atspoguļoja Latvijas Arhitektu savienības (LAS) rīkoto diskusiju par Andrejsalas detālplānojumu (17 komentāri). Komentāros gan projekta konceptualizācija spakāpi, ko reizēm neaptevr pat arhitekti, gan arī šaubas par šāda milzu projekta iespējamo iekļaušanos Rīgā, integrāciju pilsētas struktūrā. Ausma Skujiņa apšaubā vai vieta būs pietiekami zaļa un krastmalas – pieejamas.

2008. gads

- Liela diskusija raisījās pie niecīgas ziņas par to, ka Uģis Šēnbergs aicina iesaistīties veloceļiņa projektēšanā Torņakalnam (70 komentāru). Komentāru lielais vairums izvērst par velosatiksmes

jautājumiem Rīgā vispār. Jāatgādina, ka tie ir gadi, kad Rīgā sākās straujš velosatiksmes attīstības bums, – pēc pilsētas Satiksmes departamenta datiem velosipēdu lietotāju skaits Rīgā piecos gados (diezgan tieši sasaucoties ar ekonomiskās krīzes periodu) ir pieckāršojies, kam līdzī netiek velosatiksmes infrastruktūras attīstība. Diskusijā, kurā iesaistījās arī veloceliņa projekta autors Uģis Šenbergs, tika apšaubīta piedāvātā velomaģistrāle, paužot viedokļus, ka jēga ir veloceliņu un velojoslu tīklam, nevis iecerētajai „velošejai”. Ar komentāriem iesaistījās arī pazemes transporta (metro) idejas aizstāvji.

- Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments uzsāka savu apkaimju projektu un plašāks raksts tam vēltīts arī A4D, kas gan neguva arhitektu auditorijas atsaucību komentāros.
- Ļoti niecīgas diskusijas pie ziņas par Andrejsalas detālplānojuma apspriešanu, kā arī – pie konkursa projektiem Strēlnieku laukumam.

2009. gads

- Laikā, kad Rīgas vadībā darbojas Ainars Šlesers, izskanēja vairāki skaļi plāni ar īsti neolīberālu pieeju, apejot „traucējošos” likumdošanas šķēršļus, solot ātri „sakārtot” Centrāltirgu, attīstīt krastmalu pie Vecrīgas un uzcelt augstceltnes Maskavas priekšpilsētā. Raksts par šie projektiem, kā arī Jauno arhitektu apvienības atklātā vēstule par šo tēmu vēstule portālā raisīja komentāru gūzmu (32 + 50 komentāri). Saprotams, ka vairums arhitektu komentāros iestāja spret šādiem voluntāri virzītām projektiem.
- Pilsētas arhitekta kolēģijā izskatītais priekšlikums Stacijas apkārtnes attīstībai rosināja spraigu diskusiju (67 komentāri). Līdzīgā sēdē izskatīts cits projekts – biroja *Kubs* vīzija Krasta ielai (11 komentāri), kurā iecerēti augstceltņu puduri un iespēja pacelt Krasta ielu uz estakādes, – idejas, kas ļoti jocīgas izskatījās laikā, kad t.s. „treknie gadi” jau acīmredzami bija beigušies. Stacijas gadījumā galvenokārt izskan šaubas par tik vērienīgiem pārveidojumiem, kā arī par privāto interešu dominēšanu pār sabiedriskajām un par apšaubāmu projekta tapšanas procesu. Diskusijā par Krasta ielu komentāri piebalso rakstā izskanējušajai *Kuba* priekšlikuma kritikai un izskan aicinājumi pēc jēdzīgas pilsētplānošanas.
- Intervijā ar poļu izcelsmes arhitektu un profesoru Kšištofu Navrateku, tika skartas dažādas ar pilsētībūvniecību, pilsētu attīstību saistītas lietas, tostarp arī Rīgas kā Austrumeiropas postsociālisma pilsētas problēmas (Navrateks vairākus gadus dzīvojis Rīgā), kas atbalsojās arī komentāros.
- Salīdzinošo niecīga atsaucība – rakstiem par Torņakalna attīstības projektu un vēlāk – par izstrādāto detālplānojumu šai teritorijai.

2010. gads

- Ja laikā, kad tapa (2006.-2018. gada) Rīgas attīstības plāns, arhitekti kopumā bija pārāk noslogoti darbos, tad krīze daudz ko mainīja, arī arhitektu sabiedrība pieauga dažādas sabiedriskās aktivitātes, tostarp arī LAS aktivizējās dažādi diskusiju pasākumi. Tāpēc pirmā aktīvā reakcija uz šo plānojumu bija nevis tā tapšanas laikā, bet ar dažu gadu nokavēšanos. Taču 2009. gada ziemā, kad tika sludināta plāna grozījumu pirmā redakcija, LAS sagatavoja savu plāna izvērtējumu. Tas tika publicēts A4D, kā arī sanāksmei vēltīts raksts, taču īpašu komentārus neraisīja. Vairākas jaunas diskusijas par Rīgas attīstības plānu LAS rīkoja 2009./2010. gada ziemā. Kaut arī šīs diskusijas ne vienmēr rezultējās ar ko jēdzīgu, tās rosināja arhitektus spriest, iesaistīties un sarunāties par nozīmīgām tēmām, tai skaitā arī par Rīgas attīstību. Neliela atblāzma parādījās arī pie publikācijām komentāros, – vairāk pie ziņas par transporta sistēmai vēltīto diskusiju, – parādās atkal Rīgas metro idejas sludinātāji un tiem pretī citi, kas mēģina argumentēt par šīs idejas nederību.
- Konkurss universitātes kompleksam Torņakalnā. Pie ziņas par konkursu (36 komentāri) galvenokārt tiek apšaubīta esošās lielo konkursu kārtība, kas prasa arhitektu birojiem lielākoties nenasniedzamu gada apgrozījumu, lai kvalificētos konkursā. Pie konkursa pirmās kārtas (kas paredzēja kompleksa vispārējo plānojumu) darbu publikācijas (40 komentāri) komentāri galvenokārt par konkursa organizāciju, taču daži arī par plānojuma principiem, piemēram, – aizstāvēt perimetrālu apbūvi.
- Praktiski nav komentāru pie ziņas par Rīgas struktūrplāna izveidi.

2011. gads

- Ziņa par Skanstes ielas plānojuma apspriešanu – (20 komentāri). Viedokļi par Skanstes ielas rajona haotisko apbūvi, kvalitatīvas publiskās ārtelpas stratēģijas trūkumu un iespējamību / neiespējamību tik lielā teritorijā, kā arī viedoklis mazdārziņu teritoriju aizstāvēbai pilsētā.
- Pretrunīga intervija ar arhitektu Visvaldi Sarmu, kurā viņš izteica virkni provocējošu domu, raisīja lielas debates (20 komentāri). Galvenokārt tomēr pamatotas iebildes par diletantiskajiem spriedelējumiem un savstarpēji pretrunīgajiem apgalvojumiem intervijā, kurā arhitekts proponēja augstceltņu būvi un Daugava salu apbūvi un strauju Pārdaugavas attīstīšanu, UNESCO un citu pilsētībūvniecisko pieminekļu zonu samazināšanu, apbūves noteikumu liberalizāciju utml.

2012. gads

- Vasarā notika Latvijas Arhitektu savienības (LAS) rīkota diskusijas un darba grupu sanāksmes sagatavojot savus priekšlikumus un labojumus Rīgas vēsturiskā centrā centra plānojumam. Šim darbam A4D veltītas vairākas publikācijas – gan raksti ar priekšlikumiem, gan ziņas par darba grupas sanāksmēm. Tomēr šīs publikācijas neraisīja lielas diskusijas komentāros. Taču no LAS puses tā iespējams, bija lielākā un mērķtiecīgākā un nopietnākā iesaistīšanās Rīgas plānošanas dokumentu sagatavošanā, kāda pieredzēta.
- Gada laikā Arhitektu savienība rīkoja diskusiju ciklu *Nākotnes Rīga jau top!*, kurā viena saruna bija veltīta Rīgas vēsturiskā centra (RVC) plānojumam. Raksts ar diskusijas video raisīja saturīgu domu apmaiņu (40 komentāri). Cita diskusija bija veltīta tieši Rīgas plānošanai plašākā mērogā, saruna lielā mērā novirzījās uz tādiem jautājumiem, kā transports un piepilsēta, raisot arī A4D lasītāju interesi (18 komentāri), komentāros gan galvenie diskutētāji ir arhitekti Miks Kārklīņš un Ventis Didrihsons, bet viņiem atbild Guntars Ruskuls no RDPAD.
- Radi Rīgul tēmai veltītās publikācijas (kopā 16) – gan pasākuma pieteikumi (2011), gan vēl vairāk – projektu priekšlikumi apkaimēm (2012) tika dzīvi apspriesti. Vairāk apspriesti priekšlikumi Maskavas priekšpilsētai (15 komentāri), kur Ventis Didrihsons aizstāv Maskavas ielu, kā galvenā veloceļa trasi, kā arī Čiekurkalna (16 komentāri, galvenokārt – satiksmes shēma) un Ziepniekkalna projekti (19 komentāri).
- Venta Didrihsona raksti „Vai Rīga būs automašīnu pilsēta?” un „Velosatiksmes attīstība Rīgā” kas bija veltīti galvaspilsētas satiksmes plānošanas un organizācijas problēmai, raisīja plašu interesi un diskusiju (vairāk kā 50 komentāri katram rakstam). Rakstos autors aizstāv Eiropas pilsētas modeli – ierobežotu privāto satiksmi, bet attīstītu sabiedriskā transporta (kura mugurkaulu veido tramvajs) un veloceļa infrastruktūru, izklāstot detalizētu priekšlikumus un risinājumus.
- Intervija ar jauno pilsētas arhitektu Gvido Princi (24 komentāri) – diskusija galvenokārt par iespējamo Uzvaras parka likteni.
- Daugavgrīvas ielas satiksmes mezgls (14 komentāri) – galvenokārt sašutuma pilni komentāri par notikušo.
- Dainas Rogas raksts par slēgto vārtu kopienām – 18 komentāru
- Neliela diskusija – aicinājums apspriest Mežaparka detālplānojumu

2013. gads

- Gada sākumā ļoti spraigas diskusijas raisīja Līvu laukuma konkursa rezultātu un darbu publikācijas (56 komentāri galvenajam rakstam + vēl projektu publikācijām). Galvenais strīds ir par to, kam prioritāte – publiskajai ārtelpai vai „sakārtotam” laukumam ar pabeigtām fasādēm, ziedojot tam apmēram trešo daļu laukuma telpas.
- Venta Didrihsona raksts „Vai vajag urbanizēt Grāpju pussalu?” (26 komentāri) apšaubā RDPAD vīziju par veloceļa gar Daugavas malu un tiltu uz Grāpju pussalu, liekot priekšā galveno veloceļa šajā rajonā laist pa Maskavas ielu, kas būtu daudz lielāks ieguvums apkaimes dzīvei, nekā izolētā promenāde gar Daugavas malu (ko no rajona atdala intensīvā Krasta iela).

KOPSAVILKUMS

Arhitektu sabiedrību Rīgas plānojuma jautājumi visumā interesē. Tomēr pie šādiem materiāliem, rakstiem parasti diskusijas neveidojas, jo visā visumā šie jautājumi ir sarežģītāki, komplicētāki. Taču, ja jautājums ir pietiekoši aktuāls, satraucošs, kā arī atraktīvi un uzmanību piesaistoši pasniegts, tad arī diskusijas raisās. Būtībā arī A4D komentāros zināmā iespējams novērot tendenci, ko kopumā varēja just sabiedriskajā dzīvē. T.s. „treknajos gados” jeb būvniecības buma laikā interese par šiem jautājumiem bija pavisāka, virspusējāka, savukārt krīzes gados, kad arhitektiem ir nosacīti vairāk brīva laika, tas zināmā mērā atspoguļojies arī diskusiju intensitātes pieaugumā pēdējos gados. (Kaut jāatzīst, ka A4D kā interneta platforma viedokļu apmaiņai tika gana intensīvi izmantota arī straujās būvniecības un projektēšanas gados). Jūtami gan laika gaitā augusi A4D diskusiju un komentāru kultūra, viedokļi kļuvuši argumentētāki.

Arhitektu uzmanību noteikti vairāk saista mērogs, kas ir pa vidu starp atsevišķu ēku projektu un lieliem pilsētas plānojumiem – piem., dažādi kvartālu u.c. lielāko teritoriju apbūves vai transformācijas priekšlikumi. Viegļāk raisīt interesi un diskusiju par konkrētiem publicētiem projektiem, nevis plānojumiem vai stratēģiskiem dokumentiem. Kā novērots, uzmanību saista arī publikācijas, kas veltītas Rīgas transporta plānošanai un attīstībai. Var apgalvot, ka arhitektu sabiedrība kopumā iestājas par jēdzīgu un sabalansētu pilsētas attīstību – ar dzīvīgām publiskajām ārtelpām, ar pietiekamām zaļajām teritorijām, humānu apbūvi, labi funkcionējošu publiskā transporta sistēmu. Taču reizē arī ir tendence, ka arhitekti, atšķirībā no plānotājiem vairāk tendēti runāt par fasādēm un detaļām, nevis plašākām kopsakarībām.

Diskusijas kvalitātē daudz ir atkarīgs no konkrētām personībām, kas iesaistās un piedalās. Komentāri, kuru autori ir vai ir bijuši saistīti arī ar plānošanas jomu, kā Ventis Didrihsons, Miks Kārklīšs, Helēna Gūtmane vai Uģis Kaugurs izceļas ar salīdzinoši plašāku skatījumu, konsekventāk aizstāvot tos publiskās telpas, sociālos aspektus, par kuriem vidusmēra Rīgas arhitekti nereti pat neaizdomājas, jo tradicionāli vietējās skolas skatījums vairāk vērsts uz estētiku un tehniskiem, ne sociāliem un ētiskajiem aspektiem. Jāatzīst, ka mūsdienu apstākļos arhitekts „pēc definīcijas” ir drīzāk labēji noskaņots profesionālis, jo vairumā gadījumu pārstāv un apkalpo privāto pasūtītāju intereses, kamēr plānotāju uzdevums ir sabalansēt sabiedrības dažādo slāņu intereses, nosakot to, kāpēc plānotāji bieži ir kreisāk noskaņoti.

Tomēr interneta diskusiju forma, kas nodrošina domu apmaiņu, taču pati par sevi negarantē nonākšanu pie kāda viena slēdziena, vērtējumi un viedokļi paliek dažādi, reti kad nonākot līdz kādiem konkrētiem, konstruktīviem ieteikumiem vai priekšlikumiem, drīzāk tās ir kritiskas piezīmes, sevišķi, ja iespējams izteikt sašutumu par kaut ko. Taču tas jebkurā gadījumā ļauj ikvienam lasītājam vai rakstītājam apsvērt viedokļu dažādību, mudinot un ļaujot noformulēt savu personisko un profesionālo attieksmi.

Lai raisītu diskusijas par būtiskiem jautājumiem, lielāku interesi un arhitektu iesaistīšanos, tad publikācijām par plānošanas jautājumiem būtu jābūt gana atraktīvām, varbūt pat provokatīvākām, ne formāli informējošām vien.

Artis Zvirgzdiņš, A4D redaktors

**7.pielikums. Rīgas teritorijas
plānojuma risinājumi saistībā ar tajā
definētajām pašvaldības politikām.
Kompleksā vērtējuma tabula**